

İSTANBUL
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
KÜLTÜR DAİRE BAŞKANLIĞI
KÜTÜPHANE VE MÜZELER MÜDÜRLÜĞÜ

İstanbul

Şehir Kütüphanesi

Çalıştayı

RAPOR

5-6 Eylül 2015, Sapanca

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİ

ÇALIŞTAYI RAPORU

Proje Sahibi

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür Daire Başkanlığı

Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü

Çalıştay Organizasyonu ve Yönetimi

Professional Life Institute

Çalıştay Moderatörleri

Figen Zekier

Murat Ünver

Sedat Davutoğlu

Raporlama Koordinatörü

Figen Zekier

Bu rapor, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin girişimiyle, 5-6 Eylül 2015 tarihlerinde Sapanca'da gerçekleştirilen İstanbul Şehir Kütüphanesi Çalıştayı'nın sonuçlarını içerecek şekilde Professional Life Institute tarafından hazırlanmıştır.

İçindekiler Tablosu

ÇALIŞTAY PROGRAMI.....	3
ÇALIŞTAY YÖNTEMİ	4
ÇALIŞTAY ANA KONULARI VE ALT BAŞLIKLAR.....	5
YÖNETİCİ ÖZETİ	6
GRUP ÇALIŞMALAR RAPORLARI.....	12
İstanbul'un Bir Şehir Kütüphanesi'ne İhtiyacı Var Mı?	13
İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin Fonksiyonları Neler Olmalı?	16
İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin Koleksiyon Özellikleri	18
İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin Yeri ve Yönetim Yapısı	22
GRUP KATILIMCILARININ İLETTİĞİ YAZILI NOTLAR	28
EKLER	60
Ek-A İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kütüphane ve Müzeler Müdürü Ramazan Minder tarafından hazırlanan rapor.....	60
Ek-B Katılımcılarımızdan Sn. Birol Ülker'in Verdiği Guildhall Library (Londra Şehir Kütüphanesi) Başlıklı Uğural Van Hofft İmzalı Yazı	66
Ek-C Katılımcılarımızdan Sn. Birol Ülker'in Verdiği Çalıştayla İlgili Ön Hazırlık Notları	67

ÇALIŞTAY PROGRAMI

5 Eylül 2015

10.00 – 11.00

Açılış Konuşması

- Sn. Hüseyin EREN
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcısı

Sunum: 21. Yüzyıl Şehir Kütüphaneleri

- Prof. Dr. Hamza KANDUR
Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölüm Başkanı

11.30 – 11.45

Yöntem, Moderasyon ve Hedeflenen Çıktılar Hakkında Bilgilendirme:

- Figen Zekier
Professional Life Institute Yönetim Danışmanı

11.45 – 13.15

Grup Çalışması 1

14.30 – 16.00

Grup Çalışması 2

16.30 – 18.00

Grup Çalışması 3

6 Eylül 2015

10.00 – 11.00

Grup Çalışması 4

11.30 – 13.00

Değerlendirme ve Sonuç Bildirgesi

13.00 – 13.15

Kapanış ve Teşekkür

ÇALIŞTAY YÖNTEMİ

İstanbul Şehir Kütüphanesi Çalıştayı içinde gerçekleştirilen grup çalışmaları, 4 ana konuyu kapsamaktadır.

Katılımcılar 9 masa halinde çalışmışlardır.

Her ana konunun alt başlıkları, grup çalışmalarının başlangıcında katılımcılara verilerek, tartışmalara ışık tutması amaçlanmıştır. Gruplardan, her ana konuyu altındaki sorular ve bu soruların çağrıştırdığı ilgili konular ile birlikte bir bütün halinde tartışmaları istenmiştir. Çalışma grupları, kendilerini rahat ifade edebilecekleri yöntemi kendileri belirlemiş ve soru sırasına göre veya ana konuyu bir bütün halinde tartışarak sonuçlandırmışlardır.

Çalıştay raporu; her grubun sorumlusu tarafından ana moderatöre iletilen grup çıktıları ve grup katılımcılarının yazılı notlarına dayanarak oluşturulmuştur. Ayrıca, Ekler bölümünde hiçbir düzeltme yapılmadan, aslına sadık kalarak tüm katılımcıların yazarak ilettiği ifadelere yer verilmiştir.

Grup Dağılımları

Grup dağılımları, her masada farklı meslek ve uzmanlık alanındaki katılımcıların bulunması ve farklı fikirlerin katkı sağlayabilmesi amacıyla önceden belirlenmiştir.

4 ana konu, 9 farklı grup halinde eşzamanlı tartışılmış ve raporlanmıştır.

Paylaşımlar ve Şeffaflık

Seanslar tamamlandıktan sonra her masadan ek görüşler istenmiş ve tüm katılımcılara raporun son halinin kendilerine iletileceği bilgisi verilmiştir.

ÇALIŞTAY ANA KONULARI VE ALT BAŞLIKLAR

GRUP ÇALIŞMASI 1: İSTANBUL'UN BİR ŞEHİR KÜTÜPHANESİNE İHTİYACI VAR MI?

- a. Şehir Kütüphanesinin tanımı
- b. Amaç
- c. Misyon
- d. Vizyon
- e. Şehir Kütüphanesi hangi ihtiyaçları karşılayacak / karşılamalı?
- f. İstanbul'da kütüphaneleri kullanan araştırmacıların karşılaştığı zorluklar bağlamında kaynak sorunu var mı?

GRUP ÇALIŞMASI 2: İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİ'NİN FONKSİYONLARI NELER OLMALI?

- a. Nitelikli araştırmalar için kaynak temini
- b. Halk kütüphanesi hizmetleri
- c. Şehir arşivi
- d. Özel koleksiyonlar
- e. Araştırma merkezleri
- f. Yazar evi
- g. Kültürel faaliyetler
- h. Sanatın desteklenmesi

GRUP ÇALIŞMASI 3: İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİ'NİN KOLEKSİYON ÖZELLİKLERİ

- a. Derleme kanunu
- b. Geleneksel kaynaklar
- c. Dijital kaynaklar
- d. Görsel – işitsel malzemeler
- e. Bağış teşvik politikaları
- f. Arşiv koleksiyonları

GRUP ÇALIŞMASI 4: İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİ'NİN YERİ VE YÖNETİM YAPISI

- a. İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin yeri ve yönetim yapısı
- b. İstanbul'daki kütüphanelerin yeniden yapılandırılması nasıl olmalı?

YÖNETİCİ ÖZETİ

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİ'NİN GEREKLİLİĞİ, AMACI VE VİZYONU

- Kütüphaneler arası bağ kuran bir merkez olması
- Kent hafıza merkezi olması ve kent müzesi ile ilişkilendirilmesi
- İstanbul'un yeni sosyalleşme alanı olması
- Yerli ve yabancı turistlerin, görmeden ve fotoğraf çekmeden gidemeyecekleri bir kültür abidesi olması
- Şehirdeki tüm paydaşlara hizmet verebilecek bir kütüphane olması
  - Her yaş grubu
  - Engelli kullanımına uygun, teşvikkâr
- İnsanların farklı yaşam saatlerine uyum sağlayan bir merkez olması
- İstanbulluya kâğıdı ve kitabı sevdirmesi

KARŞILAMASI BEKLENEN İHTİYAÇLAR

Ziyaretçiler açısından

- Şehirlinin kültürel zenginleşmesi ihtiyacı
- Sosyalleşme ihtiyacı
- Sosyal ve kültürel faaliyetler için mekân ihtiyacı
- Şehri temsil edebilecek bir kütüphane ihtiyacı

Araştırmacılar açısından

- Araştırmacılar için bütünleşik enformasyona erişim ihtiyacı
- Araştırmacılar için kaynak ihtiyacı
  - Kaynak yetersizliğinin çözümü
  - Kaynakların dağınık olmasının çözümü (tek merkezde toplanması)
- Kütüphanelerdeki yetkin ve nitelikli personel ihtiyacı
- Teknolojik uygulamalara duyulan ihtiyaç
- Konservasyon çalışmaları ihtiyacı

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİ'NİN FONKSİYONLARI

Nitelikli Araştırmalar İçin Kaynak Temini

- Şehir Arşivi kurulması ve özel koleksiyonların temini
- Sadece yayımlanmış koleksiyonlara yer vermekle yetinmeyip, daha önce erişimi sağlanmamış koleksiyonları da bünyesine dâhil edecek bir veri tabanı oluşturulması
- Kaynak toplamada sürekliliğin sağlanması

Halk Kütüphanesi Hizmetleri

- Halk kütüphanesi hizmetleri verilmesinin yanında; şehir kütüphanesi işlevinden kopmadan, şehir kütüphanesinin asıl fonksiyonlarına bağlı kalınması
- Halkın kütüphaneye gitmesinin sağlanması
- Halkın kütüphaneyi sevmesi ve güven duymasının sağlanması
- Halkın bilinçlendirilerek, Şehir Kütüphanesi'nin amacına uygun hizmet almalarının sağlanması

Şehir Arşivi

- Şehir Arşivi kurulması ile birlikte, Şehir Arşivi oluşturulmasını gerekli kılan sorunlara çözüm bulunması:
  - Kamu kurumlarının ve özel kurumların sahip olduğu arşivlere erişilmesindeki zorluklar
  - Kamu kurumlarının elde ettiği arşivlerin, devlet arşivlerine aktarılması ve paylaşılmaması
- Orijinal ve dijital kayıtların arşivlenmesi
- Arşivin; sadece kitaplardan değil; şehir yaşamını anlatan tüm unsurlardan oluşması
- İstanbul'un mahalle kültürünün arşive yansıtılması

Özel Koleksiyonlar

- Koleksiyonerlerin mahremiyet kaygısının giderilmesi, bilinçlendirilmesi ve karşılıklı güven tesis edilmesi
- Özel koleksiyonlara sahip kişilerle anlaşma yoluna gidilerek, koleksiyonlarını bağışlamalarının sağlanması
  - Kitap koleksiyonları
  - Müzik koleksiyonları
  - Film koleksiyonları
  - Göç koleksiyonları
  - Mektup koleksiyonları
  - Resim koleksiyonları
  - Efemera koleksiyonları

Araştırma Merkezleri

- İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin en önemli fonksiyonu olan araştırma merkezlerine gereken değer ve dikkatin verilmesi
- İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin, İstanbul Araştırmaları Merkezi olabilmesi için önerilen gelişim alanları aşağıda sıralanmıştır:
  - Şehir Kütüphanesi içinde araştırma merkezleri kurulması
  - İstanbul'daki üniversitelerle yapılacak işbirlikleri kapsamında, üniversitelerdeki araştırmacıların Şehir Kütüphanesinden yararlanmasının sağlanması
  - İstanbul'a ait yayınların bibliyografya dizinlerinin hazırlanması
  - Şehir Kütüphanesi'nin aynı zamanda yayın yapması

Yazar Evi

- Yazar evinin, bir yazım evi olarak düşünülmesi gerekliliği ve telifli bir üretim merkezine dönüştürülmesi
- Sadece edebiyatla ilişkilendirilmesi yerine; edebiyat, tiyatro, sinema vb tüm konularla ilgili bir yazım merkezi olması
- Önemli yazarları, film yıldızlarını, tiyatro oyuncularını ağırlayan, yazımla ilişkili her konuda üretim yapabilen bir merkez olması

Kültürel Faaliyetler ve Sanatın Desteklenmesi

- Toplumla bütünleşme ve vizyoner bir algı
- Kültürel faaliyetler kapsamında yapılabilecek etkinlik ve faaliyetler aşağıda sıralanmıştır:
  - Yazarlarla, tarihçilerle, araştırmacılarla söyleşi programları düzenlenmesi
  - Kültürümüzü yansıtan şark köşeleri oluşturulup, sohbet ortamları sağlanması
  - Kent hafıza merkezi (Şehir Arşivi) ve Yazar Evi fonksiyonlarının günümüz dinamikleriyle yeniden kurgulanması
  - Yerel sanatçıların eserlerini sergileyebilecekleri, sergi alanları oluşturulması
  - Amatör sinema sanatçılarının çektikleri filmlerin yayınlanacağı alanlar oluşturulması

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİ'NİN KOLEKSİYON ÖZELLİKLERİ

Derleme Kanunu

İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin Derleme Kanunu'na tabi olup olmaması konusunda dile getirilen ihtilafli görüşler aşağıda belirtilmiştir:

- Derleme Kanunu, faydalı bir kanun olmakla birlikte, uygulamada çeşitli zorluklar vardır. Türkiye'de dağıtılan yazılı ve görsel tüm eserlerin kütüphanelere dağıtılması sağlanmalıdır.
- Derleme Kanununa tabi olması Şehir Kütüphanesini hantallaştırır.
- Derleme Kanununun Şehir Kütüphanesi için tüm kurallarıyla uygulanması gerekmemeli, yayın seçme hakkı getirilmelidir.

Geleneksel Kaynaklar

- Sahaf, koleksiyoner ve kütüphaneciler arasında ortak ilişkiler kurulması
- Kaynak temininin, uzmanlardan oluşan bir komisyon tarafından yapılması
- Bağış teşvik politikalarının belirlenmesi
- Kaynakların yurtdışına çıkışının engellenmesi

Dijital Kaynaklar

Yeni bağışlardan başlanarak, tüm eserlerin dijitale dönüştürülmesi gerekliliği vurgulanmış ve sebepleri aşağıda belirtilmiştir:

- Yeni neslin dijital ortamı daha çok sevmesi
- Orijinal eserin korunmasına katkı sağlaması
- Doğal afetlerden kaynaklı olası kayıplarda, eserin dijital ortamda korunabilmesi

Görsel – İşitsel Malzemeler

- Görsel-işitsel malzemelerle ilgili uzman personel sağlanması gerekliliği
- Telif hakkı boyutu dikkate alındığında, ekonomik anlamda dijital içerik sağlamanın zorluğunun doğru yönetilmesi
- Ekonomik zorluğu bertaraf etmek için sunulan ücretli giriş önerisinin, kar amacı gütmeyen kütüphanecilik sistemiyle çelişeceğinin dikkate alınması
- Kütüphane koleksiyonunun engellilerin de kullanabileceği şekilde, görsel ve işitsel olarak dizayn edilmesi
- Önerilen görsel ve işitsel malzemeler aşağıda belirtilmiştir:
  - İstanbul’la ilgili tüm film malzemeleri
  - İstanbul konulu programlar
  - İstanbul’un herhangi bir alanı ile ilgili yapılan tüm görsel çalışmalar
  - Eski İstanbul’u anlatan, İstanbul tarihinde önemli rol oynamış insanların ses kayıtları
  - İstanbul musiki tarihi kaynaklarının dijital teknolojiye aktarımı
  - Çocuklara özel hazırlanan görsel – işitsel malzemeler

Arşiv Koleksiyonları

- Arşiv koleksiyonu yönetimini amaçlayan, uzun vadeli stratejik plan hazırlanması
- Arşiv koleksiyonlarından sorumlu bir komisyon kurulması
- İstanbul hakkında ki tüm yerli ve yabancı materyalin, ayrı ve özellikli bir bölümde toplanması
- Kamu kurum ve kuruluşlarında yer alan arşiv kaynaklarının Şehir Kütüphanesine kazandırılması

Bağış Teşvik Politikaları

- Stratejik Öncelikler
  - Bağış teşvik esaslarının saptanması ve bağış teşvik programının oluşturulması
  - İstanbul Şehir Kütüphanesi Vakfı kurularak, bağış teşvik çalışmalarının yürütülmesi
  - Bağışçılara, koleksiyonları için kataloglama ve koruma güvencesi verilmesi
  - Bağış yoluyla gelen, ancak koleksiyona girmeyen eserlerin topluma kazandırılması
- Özgün Öneriler
  - Koleksiyon sahiplerinin, bağışçılar toplantısı gibi etkinliklerle teşvik edilmesi
  - Bağışçıların onurlandırılmasında, kategorili bir sistem kullanılması

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİ'NİN YERİ VE YÖNETİM YAPISI

İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin Mekân Özellikleri

Mekân özellikleri ile ilgili 3 farklı görüş ortaya çıkmıştır:

- Sembolik olarak temsil gücü yüksek bir mekân tasarlanması ve bilginin kullanıcıya modern yöntemlerle ulaştırılması
- Tek bir noktada değil, ana merkeze bağlı birçok merkezde konumlanması
- Bütünleşik olarak tek bir merkezde toplanması

İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin Yeri

Lokasyon hakkında aşağıdaki iki farklı görüş ortaya çıkmakla birlikte, genel kabul gören görüş, İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin turizm hattında, merkezi ve kolay ulaşılabilir olması yönündedir.

- Kara surları dışında, lokasyonu uygun, şehir merkezine uzak ama ulaşım akslarına yakın, sakin, yeni planlanacak bir yer
- Turizm hattında, merkezi, kolay ulaşılabilir bir yer

İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin Yönetim Yapısı

- Özerk bir yönetim yapısına sahip bir üst kurula bağlı olması
- Üst kurul, ağırlıklı olarak yazarlar, akademisyenler ve kütüphaneciler olmakla birlikte, farklı disiplinlerden oluşması
- Üst kurulun stratejik hedef ve öncelikleri belirlemesinin yanında, ayrıntılarda mutlaka kütüphane çalışanlarının karar verici olması
- Personel seçiminde, kuralların hassasiyetle uygulanması
- Yeni bir bina yapılacak olması halinde, uluslararası bir yarışma düzenlenerek, özgün mimariye sahip, akıllı ve çevreci bir bina olmasının sağlanması

İstanbul Kütüphanelerinin Yeniden Yapılandırılması

- Mevcut tüm kütüphanelerin yeniden yapılandırılması kapsamında, Kültür Bakanlığına bağlı tüm kütüphanelerin yerel yönetimlere devredilmesi
- Halk Kütüphanelerinin ve ilçe kütüphanelerinin Şehir Kütüphanesine devredilmesi
- Tüm İstanbul kütüphaneleri envanterinin ortak veri tabanında yönetilmesi
- Her kütüphanenin çocuklara özel bölümlerinin olması ve tüm çocuk merkezlerinin Şehir Kütüphanesi çocuk merkeziyle koordine olması

GRUP ÇALIŞMALARI RAPORLARI

1. ANA KONU:

İSTANBUL'UN BİR ŞEHİR KÜTÜPHANESİ'NE İHTİYACI VAR MI?

İlk tartışma konusu olan “İstanbul’un Şehir Kütüphanesi’ne ihtiyacı var mı?” ana sorusuna tüm masalarda katkı sağlayan katılımcılarımız arasında bir fikir birliği oluşmuş ve İstanbul’un kendisine yakışır bir şehir kütüphanesine kavuşması gerekliliği benimsenmiştir.

İstanbul Şehir Kütüphanesi’nin, tüm İstanbullulara ve hatta yerli, yabancı turistlere hitap edebilecek büyüklükte ve fonksiyonda olması gerekliliği de özellikle vurgulanmıştır.

İstanbul özelinde tüm İstanbullulara ve turistlere hitap edebilecek tek bir kütüphanenin yeterli olamayacağı kaygısı ifade edilmiş ve en azından her yakada birer oluşum ile bu sorunun büyük ölçüde giderilebileceği fikri beyan bulmuştur.

Üzerinde kayda değer ölçüde fikir birliği sağlanan bazı hususlar dikkat çekmektedir:

- Şehir Kütüphanesi’nin gelenekçi yaklaşım olan kitap ve yayınların araştırma, ödev, tez gibi amaçlarla arandığı, okunduğu, ağır, sessiz ve kâğıt kokan odalar bütünü olmaktan öteye gitmesi gerekliliği.
- Şehir Kütüphanesi’nin; bir “Kent Hafıza Merkezi” olarak kullanılan ve bu amaca yönelik olarak her türlü maddi kültür varlıklarının değerlendirildiği, kurumsal belgelerin kullanıldığı, efemera olarak adlandırılan malzemelerin barındırıldığı; mimarisinden iç dekorasyonuna kadar şehrin dokusuyla uyumlu, kentlinin orada olmaktan keyif alacağı; turistlerin ise görmek isteyecekleri bir yerleşke olarak düşünülmesi gerekliliği.
- Şehir Kütüphanesi’nin şehirdeki tüm paydaşlara hizmet verecek biçimde şekillendirilmesi gerekliliği: Bu hususta yapılan saptamaların başında; Şehir Kütüphanesi’nin her yaşta İstanbullu için bir cazibe merkezi olarak tasarlanması gelmektedir. Bu kavramın altında; içeriği itibarıyla demografik, sosyal ve kültürel açıdan geniş kitleleri kapsayabilir olması, Braille alfabesi kullanılarak basılmış eserlere yer verilmesi ve hatta diğer eserlerin bu şekilde basılarak envantere alınması ile sesli kitap çalışmalarına yer verilmesi gibi, engelli vatandaşlarımıza hizmet edebilir olması fikirleri belirtilmiştir. Bununla birlikte; WIFI kullanımı ve bilgisayar odalarına yer verilmesi, öğrenciler için ders çalışma odaları bulundurulması, çocuklar için oyun alanları, masal okuma seansları düzenlenmesi gibi faaliyetlerle de desteklenerek; İstanbullunun yaşam ve sosyalleşme alanı olarak kullanılması gibi hususlar ifade bulmuştur. Kütüphanenin tüm paydaşlara hizmet verecek şekilde kurgulanabilmesi için; İstanbullunun Şehir Kütüphanesi’nden ne beklediği sorusunun kendisine sorularak da öğrenilebileceği fikri beyan edilmiştir.
- Kütüphanenin bir kamu işyeri gibi hafta içi ve 08.30 / 17.30 saatleri arasında hizmet vermemesi gerekliliği: 7/24 saat açık olması veya en azından 23.00’e kadar açık olması gerektiği gibi değişik fikirler belirtilmişse de; insanların iş ya da okul çıkışı ile hafta sonları da faydalanabilecekleri bir merkez olarak kurgulanması gerektiği üzerinde fikir birliği oluşmuştur.
- Okuma alışkanlığı olmayan toplumumuza okumayı sevdirmeden önce kitabı sevdirmek gerektiği, Şehir Kütüphanesi’nin bu anlamda büyük bir misyon yüklenmesi gerektiği de bir başka geniş şekilde ifade bulan fikirdir.

Kurulacak olan kütüphanenin; yazarların okuyucu ile buluşacakları, imza günleri düzenleyebilecekleri, bir yandan yazarlar okuyucuları ile bütünleşirken, diğer yandan okuyucuların da kendi aralarında sosyalleşebilecekleri, yayın evlerinin kendilerini, yazarlarını, kitaplarını tanıtabilecekleri bir mekân olmasının, beklentiler ve hatta İstanbul'un sosyal ve kültürel ihtiyaçları arasında olduğu belirtilmiştir.

Cumhuriyet Dönemi öncesinde tarih boyunca Antik Yunan şehir devletleri, Roma, Bizans ile Osmanlı İmparatorlukları tarafından yönetilmiş olan İstanbul'un köklü tarihine yakışır bir bina iç ve dış tasarımı ile içerik yapısına sahip olması gerektiği de vurgulanan fikirler arasında yer bulmuştur.

Her kademedeki istihdam edilecek olan personelin bilgili, kütüphaneciliği seven ve güler yüzlü olmasının, halkın ziyaret sıklığını etkileyerek; alışkanlıkların şekillendirilebilmesinde olumlu katkı oluşturacağı paylaşılmıştır.

İstanbul hakkında basılmış olan yerli ve yabancı kitap ve sair yayınların, İstanbul Şehir Kütüphanesi'nde ve mümkün olduğunca da ayrı ve özellikli bir bölümde, mutlaka olması gerektiği düşünülmektedir.

Kütüphanenin İstanbullulara yönelik olarak bireylere okuma alışkanlığı kazandırmak, kişilerin kültürel ve sanatsal gelişimine katkı sağlamak amaçlarının yanında; İstanbul'a gelen yerli ve yabancı turistlerin görmeden ve fotoğraf çekmeden gidemeyecekleri bir kültür abidesi oluşturma amacı da vurgulanmıştır. Bu sayede şehrin evrensel boyutta tanıtımına katkıda bulunmak gibi önemli amaçlara hizmet etmesinin beklendiği ve kütüphanenin en önemli ve birincil amacının bu olması gerektiği üzerinde fikir beyan edilmiştir.

İstanbul'un bir deprem bölgesi olduğu gerçeğinden hareketle, çeşitli nedenlerle kütüphanenin zarar görmesi durumunda da içerik zenginliğinden bahsedilmeye devam edilebilmesi için, bulundurulacak eserlerin dijital ortama aktarılmasının önemi vurgulanmıştır.

İstanbul Şehir Kütüphanesi için amaç, vizyon ve misyon arayışları sırasında ifade edilen fikirler şu şekilde sıralanabilir:

- KAYHAM için "Kent Hafıza Merkezleri Sempozyumunda" ifade bulan "Dünü koruyarak ve anlayarak yaratmak, bugünü değerlendirerek değer katmak ve geleceği planlayarak umut sunmak"
- Geçmişten geleceğe kıtaların birleştiği bir noktada İstanbul Şehir Kütüphanesi.
- Nicel ve nitel anlamda en geniş bilgi koleksiyonunu çeşitli yöntemlerle sağlar; diğer ortamları oluşturur, araçları edinir, tüm koleksiyon, ortam ve araçları hedef kitesine etkin biçimde sunar.
- Kentin belleğini, kültürel, eğitsel ve sanatsal etkinliklerini şehir halkıyla paylaşmak, kentin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlamak, değer yaratmak.
- Bilgi çağına yakışır ve geçmişini ayrıntılı bir şekilde ortaya koyan her kesime hitap eden bir kütüphane.
- Bilgi ve kültür odaklı kaliteli hizmet sunmak ve en yüksek düzeyde memnuniyet düzeyine ulaşmak.
- Dünü koruyarak, anlayarak yaratmak, bugüne değerlendirerek değer katmak ve geleceği planlayarak umut sunmak.

İstanbul Şehir Kütüphanesi ile ilgili amaç, misyon ya da vizyon olarak değerlendirilemeyecekse de aynen ya da geliştirilerek sloganlaştırabilecek ya da Motto olarak kullanılacak fikirler de ortaya çıkmıştır:

- Tarihi gören, günü gören ve geleceği gören.
- Kütüphaneniz: İkinci eviniz.
- Kütüphaneye gitmeyen kalmayacak.
- Sizin kütüphanenizde hepiniz için yapacak bir şey var.
- Avrupa'nın en büyük şehir kütüphanesi.

Tüm bu konuşulanlar yanında; pek çok masada ifade bulan bir diğer husus da; İstanbulluların ailece ve/veya eş dostları ile kaliteli zaman geçirebilecekleri, sosyalleşirken kendisi için farklılaştırılmış alanlarda, kültürel faaliyetlerde de bulunabilecekleri ve bugününün tercih edilen mekânları olan alışveriş merkezlerinin yerini alabilecek, kütüphane ortamları oluşturulmasıdır. Özellikle batılı toplumlarda çeşitli şekillerde teşvik edilerek, cazibe merkezi haline getirilen, bireylere benimsetilen, kütüphane ve kütüphane kullanımının ülkemizde de oluşturulmasının önem ve hatta gerekliliği üzerinde durulmuştur.

Araştırmacıların karşılaştığı zorluklar bağlamında kaynak sorunları tartışılırken, bir kaç alanda kaynak sorunları olduğu noktasında fikir birliğine varılmıştır: Her şeyden önce; araştırmacıların bütünleştirilmiş bir enformasyon merkezine ihtiyaç duydukları muhakkaktır. Çeşitli amaçlarla yapılan araştırmalarda, çeşitli kütüphanelerden bilgi ve kaynak taraması yapmak zorunda kalan araştırmacılar için bilgi kaynaklarına tek merkezden erişilebilmesi, maddi kaynak ve zaman kaybını engellemesi bakımından son derece önemli addedilmiştir. Kütüphanelerdeki sayıca yetersiz olan personeldeki yetkinlik ve nitelik bakımından eksiklikler de önemli bir zorluk olarak saptanmıştır. Kütüphanelerin sadece mesai saatlerinde açık ve hizmet verir olmaları da ilgili mekânların rahat kullanımları bakımından zorluk doğurduğu malumdur. Kütüphanelerdeki teknolojik altyapıların genel olarak yetersizliği de bahsedilen hususlar arasında yerini almıştır. Konservasyon çalışmalarının yetersizliği araştırmacıların karşılaştıkları bir diğer sorun olarak belirtilmiştir. Bu bölümde tartışılan hemen hemen tüm hususların, yeterli maddi kaynak ayrılmaması/ayrılmaması nedeniyle karşı karşıya kalınan olumsuzluklar oldukları değerlendirilmiştir.

Üzerinde konuşulan bir diğer husus ise, İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin kültürel, sanatsal, sosyal ve eğitim alanlarında hizmet veren bir şehirli olmasıdır. Bu noktada AMATEM'in bazı eğitim faaliyetlerini Şehir Kütüphanesi'nde vermesi, en azından bilinçlendirme toplantıları düzenlenmesi (ki bu durumda birkaç toplantı ve/veya konferans salonu ihtiyacı da doğmaktadır), pasaport, vize başvurusu gibi konularda yeterince bilgi sahibi olmayan vatandaşlarımıza bilgi ve destek sağlanması gibi faaliyetler örneklendirilmiştir.

İlk oturumda, İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin yeri, arşiv kaynakları, dijital kaynak sağlanması (oluşturulması), Derleme Kanunu gibi müteakip oturum konularında da paylaşımlarda bulunulmuş olmakla birlikte; bu fikirler bu bölüme alınmamış, ilgili başlıklar altında konsolide edilmiştir.

2. ANA KONU:

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİ'NİN FONKSİYONLARI NELER OLMALI?

İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin fonksiyonu; kültür sohbetlerinin ve entelektüel çalışmaların yapıldığı; arşiv ve efemera türü malzemelere sahip; insanlarda hem milli hem de İstanbul tarihiyle ilgili bilinç oluşturan, halkın bilgi ihtiyacını karşılayan, güven duyulan bir kurum olmasıdır.

Geniş fonksiyonlara sahip olması gerekliliği sebebiyle; İstanbul Şehir Kütüphanesi yerine bu fonksiyonları ifade edebilecek daha kapsamlı bir isim bulunması önerilmiştir. İstanbul Şehir Kütüphanesi ve Arşivi, İstanbul Şehir Belleği, önerilen isimler arasındadır. Bununla birlikte, "şehir kütüphanesi" ifadesinin zaten tüm bu fonksiyonları kapsamaması gerektiğinden hareketle, birçok masa tarafından İstanbul Şehir Kütüphanesi isminin uygun olduğu belirtilmiştir.

Nitelikli Araştırmalar İçin Kaynak Temini

Nitelikli araştırmalar için kaynak teminindeki zorluklar tartışılmış ve sonuç olarak; tartışılan bu zorlukların Şehir Arşivi kurulması ve Özel Koleksiyonların temini ile çözülmesi gerekliliği belirtilmiştir.

İstanbul Şehir Kütüphanesi sadece yayınlanmış koleksiyonlara yer vermekle yetinmeyip, değişik ve daha önce erişimi sağlanmamış koleksiyonları da bünyesine dâhil edecek şekilde tüm kaynaklara erişimi sağlayacak bir veri tabanı oluşturmalıdır.

Koleksiyon içerikleri sadece kitap odaklı olmayıp, tüm materyalleri kapsamalıdır. Geçmişe ait değerli koleksiyonları bünyesinde bulundururken; "bugünün sıradan malzemeleri, yarının önemli bir koleksiyonudur" gerçekliğiyle koleksiyon toplamada süreklilik sağlanmalıdır.

Halk Kütüphanesi Hizmetleri

Ödünç verme, boş vakitlerin değerlendirilmesi, ders çalışma ortamı, eğitim – öğretim vb gibi, halk kütüphanesinin verdiği hizmetlerin, Şehir Kütüphanesi'nde de verilmesi bir handikap olarak değerlendirilmiş; bununla birlikte Şehir Kütüphanesi'nin amacına uygun ilave fonksiyonları da yerine getirmek kaydıyla, halk kütüphanesinin verdiği hizmetleri de verebileceği belirtilmiştir.

Okul kütüphanelerindeki eksikliğin (ders çalışma ortamının sağlanmaması), halk kütüphanelerinin işlevini olumsuz etkilemesi gibi; halk kütüphanelerindeki eksiklerin de Şehir Kütüphanesinin işlevini olumsuz etkileyebileceği vurgulanmıştır. Sonuç olarak; Şehir Kütüphanesi halk kütüphanesinin verdiği veya vermesi gereken hizmetleri verse bile, bu hizmetleri araştırmacılara verdiği ve asıl işlevi olan hizmetlerden ayırması; araştırmacıların hizmet aldığı ortamları farklı tutması gerektiği belirtilmiştir.

Şehir Arşivi

İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin, bir şehir arşivine sahip olması gerektiği vurgulanmıştır. Arşiv envanterini oluşturan bilgi ve belgelerin hem orijinal hem de dijital olarak şehir envanterinde bulundurulması gerekliliği belirtilmiştir (İstanbul Büyükşehir Belediyesi Arşivinde bulunan 13000 haritanın, dijitallerinin de bulundurulması örnek olarak sunulmuştur).

Bu gerekliliğin başlıca nedenleri 2 ana başlık halinde özetlenebilir:

- 1- Kamu kurumlarının ve özel kurumların sahip olduğu arşivlere erişilmesindeki zorluklar
- 2- Kamu kurumlarının elde ettiği arşivlerin, devlet arşivlerine aktarılması ve paylaşılmaması

Özel Koleksiyonlar

Özel koleksiyonlara sahip kişilerle anlaşma yoluna gidilerek, koleksiyonlarını bağışlamalarının sağlanması gerekliliği vurgulanmıştır. Özel koleksiyonların İstanbul Şehir Kütüphanesi'ne kazandırılması için maddi ve manevi kaynakların seferber edilmesinin önemi belirtilmiş ve örnek olarak; koleksiyon sahibinin mirası olarak koleksiyonun Şehir Kütüphanesine kalması kaydıyla, bekâr ve/veya yaşlı koleksiyon sahiplerine, Şehir Kütüphanesi'nde süit odalar hazırlanması vb gibi çözümler sunulmuştur.

Yazar Evi

Yazar evinin, bir yazım evi olarak düşünülmesi gerekliliği ve telifli bir üretim merkezine dönüştürülebileceği vurgulanmıştır. Sadece edebiyatla ilişkilendirilmesi yerine; edebiyat, tiyatro, sinema vb tüm konularla ilgili bir yazım merkezi olması ve önemli yazarları, film yıldızlarını, tiyatro oyuncularını ağırlayan, yazımla ilişkili her konuda üretim yapabilen bir merkez olmalıdır.

Kültürel Faaliyetler ve Sanatın Desteklenmesi

Kültürel faaliyetler ve sanatın desteklenmesi fonksiyonunun; İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin vizyonerliğinin bir simgesi olacağı, bununla birlikte İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin daha geniş bir kitleye hitap edebilmesi ve toplumla bütünleşmesi anlamında çok verimli olacağı belirtilmiştir.

Kültürel faaliyetler kapsamında yapılabilecek etkinlik ve faaliyetler aşağıda sıralanmıştır:

- Yazarlarla, tarihçilerle, araştırmacılarla söyleşi programları düzenlenmesi
- Kültürümüzü yansıtan şark köşeleri oluşturulup, sohbet ortamları sağlanması
- Kent hafıza merkezi (Şehir Arşivi) ve Yazar Evi fonksiyonlarının günümüz dinamikleriyle yeniden kurgulanması
- Yerel sanatçıların eserlerini sergileyebilecekleri, sergi alanları oluşturulması
- Amatör sinema sanatçılarının çektikleri filmlerin yayınlanacağı alanlar oluşturulması

Araştırma Merkezleri

İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin en önemli fonksiyonu olduğu vurgulandı. İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin, İstanbul Araştırmaları Merkezi olabilmesi için önerilen gelişim alanları aşağıda sıralanmıştır:

- Şehir Kütüphanesi içinde araştırma merkezleri kurulması
- İstanbul'daki üniversitelerle yapılacak işbirlikleri kapsamında, üniversitelerdeki araştırmacıların İstanbul Şehir Kütüphanesi'nden yararlanmasının sağlanması
- İstanbul'a ait yayınların bibliyografya dizinlerinin hazırlanması
- İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin aynı zamanda yayın yapması

3. ANA KONU:

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİ'NİN KOLEKSİYON ÖZELLİKLERİ

“İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin Koleksiyon Özellikleri” başlığı altında yapılan paylaşımlarda programda belirtilen sorular sırasıyla ele alınmıştır:

Derleme Kanunu

İstanbul özelinde tüm kütüphanelerin Derleme Kanunu kapsamında olmaması ya da yayın seçme hakkının verilmesi vurgulanmıştır. İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin fonksiyonları ve ziyaretçi kitlesi göz önüne alındığında; zaman içinde rağbet görmeyen, hatta kullanıma sunulmayan bir dizi eserin kütüphaneyi hantallaştıracağı belirtilmiştir. Bununla birlikte, Derleme Kanununun uygulanması noktasında kütüphanelere ülke çapında basılan kitaplardan gönderiliyor olması, üretilen her görsel malzemenin devlet kanalıyla temini yoluna gidilebilmesi zaman içinde büyük bir arşivsel zenginliği de beraberinde getirecektir. Kütüphanelerdeki bu zengin arşivin kayıt altına alınması, sergilenmesi, temizlik ve bakımlarının yapılması hususları, mevcuttaki personel kısıtları nedeniyle pek de mümkün olamamakta ve eserler kayıt altına alınabilmek için dahi uzun süreler beklemek durumunda kalmaktadır. “İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin Yönetim Yapısı” başlıklı dördüncü oturumda da vurgulandığı üzere, İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin bu yoksunluktan kurtarılarak oluşturulması gerekmektedir. Derleme Kanunu hakkındaki görüşmelerde; belediyenin derleme kanununa tâbi olmadığı, İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin (yayın seçme hakkı verilerek) derleme kanununa tâbi olması için, T.C. Kültür Bakanlığı dâhilinde kurulması gerektiği fikri de paylaşılmıştır.

Bu konudaki tartışmalar esnasında, Derleme Kanununda bazı değişiklik ve düzenlemeler yapılması gerekliliği ifade edilmiştir: Özellikle kanunun çıkarılma sebebinin teşkil eden, ülkemizde basılan her materyalden altı kopyanın bu kanun kapsamında içerik oluşturan kütüphanelere verilmesi noktasında, yayınevlerinin isteksiz davrandıkları ve cezai müeyyidenin yetersizliği nedeniyle bu uygulamada aksaklıklar yaşandığı belirtilmiştir.

Geleneksel Kaynaklar

Şehir Kütüphanesi için her türlü kaynak (geleneksel, dijital, görsel, işitsel) temini için geçerli olmak üzere üç ortak fikir dikkati çekmektedir:

- 1) Kaynak temininin alanında uzman insanlardan oluşan bir komisyon tarafından yapılması gerektiği ve bu uzman insanların belirleyeceği, paydaş profiline uygun eserlerin seçilmesi,
- 2) Kent kültürüne katkı sağlayacağı düşünülen belgelerin kamu kurumlarından temin edilmesi,
- 3) Şehir Kütüphanesi eserlerinin dikkat çekici, ilgi uyandırıcı ve kütüphane kullanımını tabana yayabilecek bir içerik karması oluşturulmasına dikkat edilmesi.

Geleneksel kaynakların, kütüphanecilikte son derece önemli olduğu ve İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin de geleneksel kaynaklar bakımından mutlaka beslenebilirliğinin sağlanmasının önemi üzerinde durulmuştur. Geleneksel kaynakların yani basılı kaynakların kütüphanede mükerreri oluşturmak için değil, nadide eserlerin kütüphaneye kazandırılması bakımından önemli olduğu vurgulanmıştır. Geleneksel kaynakların kütüphaneye kazandırılabilmesi için gerekirse satın alma yoluna da

başvurulmasının değerlendirilmesi gerektiği konuşulmuştur. Geleneksel kaynakların kısa bir listesi de verilmiştir:

- Şehir kütüphanesi koleksiyonu
- Kitap
- Dergi
- Danışma kaynakları
- Görsel işitsel kaynaklar
- Nadir eserler
- Fotoğraflar
- Haritalar
- Kitap dışı belgeler
- Tezler
- Gri yayınlar

İstanbul Şehir Kütüphanesi'nde araştırmacıların bilgi ihtiyacını karşılayacak, diğer kütüphanelerle entegre veri tabanının bulundurulması gerekliliği vurgulanmıştır. Bununla birlikte, İstanbul ile ilgili Türkiye'de (ve varsa Dünya'da) yapılmış olan doktora ve yüksek lisans tezleri ile mimari anlamda İstanbul'a damgasını vurmuş eserlerin projelerinin bulundurulması gerekliliği de belirtilmiştir.

Dijital Kaynaklar ve Görsel İşitsel Malzemeler

Dijital, görsel ve işitsel malzemeler konuları çalıştay sorularında ayrı ayrı düşünülmüşse de, çalıştayda bir bütün olarak ele alınmıştır.

İstanbul'un nüfus yapısının Türkiye ile paralellik arz ettiği varsayımından hareketle genç bir nüfusa sahip olduğu ön görüşü ve bu nüfusun kitap okuma ile araştırma yapma alışkanlıklarının dijital kaynaklar ve görsel işitsel malzemelerle gerçekleştiği bilgisi ışığında, dijital kaynakların İstanbul Şehir Kütüphanesi için son derece önemli olduğu vurgulanmıştır.

Dijital, görsel ve işitsel malzemeler için uzman personel ihtiyacına dikkat çekilen paylaşımlarda özellikle dijital ortamda saklanacak her türlü materyal için telif hakları gibi hukuksal alt yapının kütüphanelere, eser sahibine ve kullanıcılara zorluklar üretmeyecek ve haklarını koruyacak şekilde dikkatlice yapılandırılması gerekliliği dile getirilmiştir.

Dijital ortama geçişin, bir yandan çağın gerekliliği diğer yandan da eserlerin yıpranması, kaybolması gibi olumsuzluklardan sakınılabilmeleri bakımından önemi paylaşılırken, dijital ortama geçişin bağışlanan eserlerle başlatılması hususunda fikirler beyan edilmiştir. Bu denli önemli ve gerekli olan dijital ortama geçiş için kütüphane bünyesindeki teknolojik, personel altyapı ile yönetsel birimlerin hiçbir masraftan kaçınmadan, gerektiğçe desteklenecek şekilde kurulması gerektiği de dile getirilmiştir.

Katılımcılarımız görsel-işitsel malzeme olarak aşağıdaki önerilerde bulunmuşlardır:

- İstanbul ile ilgili tüm film malzemeleri, eski İstanbul filmleri,
- İstanbul konulu programlar,
- İstanbul'un herhangi bir alanıyla ilgili yapılan görsel çalışmalar,

- Arşivler taranarak eski İstanbul'u anlatan insanların seslerine ulaşıp kayıtların derlenmesi,
- İstanbul tarihinde önemli rol oynamış tanınmış şahsiyetlerin ses kayıtlarının ortaya çıkarılarak topluma kazandırılması,
- Oluşturulabilecek bir stüdyo ile görsel ve işitsel materyallerin gönüllülerle dayanışma sağlanarak temini ve çoğaltılması,
- İstanbul'un musiki tarihi kaynaklarının Dijital teknolojiden de faydalanarak, 3 boyutlu ve sair teknolojilerle de desteklenerek, diğer duyu organlarına da hitap edecek şekilde sunumunun sağlanması,
- Oyuncaklı kitap, basınca oyuncak çıkan ya da ses çıkaran ya da CD ya da yazarın kendi sesinden okunduğu çocuk kitapları ile çocuklara (özellikle 0-6 yaş arası çocuklara) kütüphane aşkının aşılanmasına olanak verecek eserlerin bulundurulması,
- Halkın elinde olan resmî tarihe ışık tutacak tarihi belgelerin, dijital arşivde toplanması ve katalog haline getirilmesi,
- E - kaynakların sunulması ile ilgili olarak, gerekli ve yeterli teknolojik alt yapının mevcut hale getirilmesi,
- Kent radyosu ile (işitsel arşiv itibarıyla Şehir Kütüphanesi ile ortak özellikler taşıdığından) iş birliği sağlanması,
- İstanbul jargonu üzerine derlemeler yapılması,
- İstanbul çingenelerinin folklorik yaşamını yansıtan materyallerin bulunması,
- Litografi örneklerine yer verilmesi,
- Sözel kültür malzemelerinin yer aldığı röportajların derlenmesi,
- Kütüphane koleksiyonun işitme ya da görme engellilerin de kullanabileceği şekilde geliştirilmesi.

Bağış Teşvik Politikaları

İstanbul'un elinde önemli sayıda eser bulunduğuna inanılmaktadır. Bu eserlerin Şehir Kütüphanesi'ne kazandırılması için koleksiyonerlere vefalı davranılması gerekliliği öne çıkan temel teşvik politikası durumundadır: İstanbul'daki koleksiyonerler, sahaflar ve elinde kütüphaneye kazandırılması gereken eser bulunduğu bilinen ya da inanılan gerçek ya da tüzel kişilerin, envanterinin çıkarılmasının ardından, bu kitleye yönelik olarak gelenekselleştirilecek yıllık bağışçılar toplantısı gibi etkinlikler düzenlenmesi dile getirilmiştir. Sahip olduğu eserin adedine bakılmaksızın tüm bağışçıların onurlandırılması, bağış yapılan miktar ile ölçeklendirilmek kaydıyla, kütüphane bünyesinde özel oda ya da bölümler kurulması, kütüphane girişinde ya da kolay görülür bir yerde bağışçıların isimlerinin yazılması, hatta yüklü bağış yapanların isimlerinin İstanbul'da bazı sokaklara verilmesi gibi teşvik çalışmaları yapılması tavsiye edilmiştir.

New York Halk Kütüphanesi başta olmak üzere önemli kütüphanelerin bu konudaki uygulamalarının gözden geçirilerek bize adapta edilmesinin ve her ne ya da neler yapılacaksa kamu spotları ile halka duyurulmasının önemi vurgulanmıştır.

İstanbul Şehir Kütüphanesi'nde her türlü bağışın kabul edilmemesi, sadece ihtiyaç olan kitapların kabul edilmesi fikri gündeme gelmişse de, diğer yandan kütüphane koleksiyonuna kaydedilmeyecek eserlerin dahi bağışlanmasının sağlanması vurgulanmıştır. Bu noktada İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin bir başka misyonu daha oluşmaktadır: Sivil Toplum Örgütü gibi çalışarak, başta İstanbul olmak üzere

Türkiye çapında ilkokuldan üniversiteye ihtiyaç sahibi okul ve fakültelere kitap gönderebilmesinin sağlanması ve bu hususta gerekiyorsa yasal düzenlemelerin de tüm kütüphaneler için yapılması fikri gündeme gelmiştir.

Son olarak; G8 ve G20 ülkelerinin Şehir Kütüphanelerinde uygulanmakta olan bağış teşvik politika ve uygulamalarının gözden geçirilmesinin faydalı olacağı belirtilmiştir.

Arşiv Koleksiyonları

Arşiv Koleksiyonlarının yönetimini amaçlayan en az yirmi beş yılı öngören bir stratejik planın hazırlanması, yürürlüğe konması ve yürütmenin kurulacak bir komisyonla gerçekleştirilmesi fikri vurgulanmıştır.

Çalıştayın ilk oturumunda gündeme gelen kütüphanelerin birbirlerine bağlanması ve kaynakların merkezileştirilmesi hususuna destek olacak bir şekilde, İstanbul'da kurumsal arşiv çalışmaları bulunan belgelerin tek bir kaynaktan konsolidasyonu belirtilen önemli fikirler arasındadır. Kamu kurum ve kuruluşlarında yer alan mevcut arşiv kaynaklarının (nüfus cüzdanları, şehir planları, inşaat çizimleri gibi) İstanbul Şehir Kütüphanesi'ne kazandırılıp dijital ortama aktararak, yüksek güvenliğini koruma imkânlarının (yangın vb ihtimaller dikkate alınarak) temin edilmesi fikri vurgulanmıştır.

Özellikle İstanbul ile ilgili kişisel arşivler temin edilerek, düzenlemesinin yapılmasının arşiv koleksiyonlarında önemli bir adım olduğu kanaati paylaşılmıştır.

İstanbul ile ilgili tüm festivaller, fotoğraflar, yaşamı, mutfağı, İstanbul saray mutfağı, dili, giyimi gibi tüm bilgilerin arşivlenmesi, İstanbul'a göç yapan milletlerin getirdikleri kültür, yemek, dil gibi tüm bilgileri anlatan hatıralar, eserler bulunması gerektiği konuşulmuştur. Bunlarla birlikte; İstanbul'u konu alan pullar, kartpostallar, gravürler, tablolar, fotoğraf ve minyatürler gibi unsurların da mutlaka bulunması gerektiği paylaşılmıştır.

Geleneksel kaynakların önemi konuşulurken, yeni neslin kitap ve kâğıt kokusu konusundaki ilgisizliği de gündeme gelmiştir. Z Kuşağı'nın başta olmak üzere, amacı her ne olursa olsun (zaman zaman akademik araştırmalar hariç) kitap odaklı araştırma yapılma oranının git gide düştüğü ve araştırma ihtiyacının teknolojik gelişmelerle paralel bir şekilde dijital ortama kaydığı belirtilmiştir.

İstanbul'un elinde bulunan kişisel koleksiyonlarla ilgili olarak iki handikap ve çözüm önerisi de paylaşılmıştır:

- Ailelerin ellerindeki koleksiyonların değerinden haberdar olmasını amaçlayan bir iletişim kanalı kurularak, farkındalık kazandırılması,
- Mahremiyet kaygısıyla kişisel koleksiyonlarını sergilemekten imtina eden koleksiyonerlerin bilinçlendirilmesi, kaygılarının giderilip, karşılıklı güvenin tesis edilmesi.

4. ANA KONU:

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİ'NİN YERİ VE YÖNETİM YAPISI

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİ'NİN YERİ

Lokasyon

İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin yeri ile ilgili dile getirilen fikirler aşağıdaki gibidir:

- Metro, raylı sistem, hava ve deniz ulaşımına ve diğer vasıtalarla 24 saat erişimi kolay olan,
- Merkezi lokasyonda olan (Kütüphanenin şehrin kültürüyle iç içe olması ve aktif rol alabilmesi için),
- Öğrencilerin ve genç grupların ilgilerini çekebilecek bir yerde (Hedef kitleye yakın),
- Turistik olarak önemli bir bölgede (Yabancıların da ilgisini çekmeli, turizme katkı sağlamalı),
- Kara surları dışında, lokasyonu uygun, şehir merkezine uzak ama ulaşım akslarına yakın, sakin, yeni planlanacak bir yerde.

İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin yerine ilişkin genel gereksinimler hakkında; çevre ile uyumlu olması, park ve otopark alanları bulunması, bisiklet yolları ve bisiklet park alanları bulunması, kafe ve misafirhane hizmeti vermesi ve yeşil alanlar içermesi fikirleri dile getirilmiştir.

Bina tasarımı hakkında aşağıdaki fikirler vurgulanmıştır:

- Mimari özelliklerle İstanbul'u temsil eden bir anıt bina olması,
- Yeni bir bina olması: herhangi bir yapıyı modernleştirerek kurulmaması,
- Yeşil bina özellikleri taşıyan; yağmur sularını kullanabilen, kendi enerjisini üretebilen, çevredeki binalarla uyum sağlayan bir bina olması,
- Geleceğe yönelik olarak esnek alanlar içermesi. Gelecekte gereksinimlere göre fonksiyonlarının değiştirilebilir olması,
- Binada yer alacak arşiv materyallerinin (nadir eserler vb.) ayrı alanlarda bulunması,
- Fiziksel özelliklerinin ve yapı içi hava kalitesinin dünya standartlarına uygun olarak tasarlanması,
- Binanın ulaşılabilir şekilde tasarlanması: Örneğin, engelliler, yaşlılar, çocuklar vb. için ulaşılabilir olması,
- Dış yapının camdan yapılmaması (-Fransa Milli Kütüphanesi cam olduğu için ısıtma veya soğutma olmadığı belirtilmiştir),
- Mimarisinin modern olması.

Mimari proje seçiminde dikkat edilmesi gereken unsurlar aşağıda belirtilmiştir:

Ulusal veya uluslararası mimari proje çizimi teşvik edilmelidir. Mimari proje çiziminde İstanbul'daki bazı kütüphaneler ziyaret edilerek bu konudaki tecrübelerinden istifade edilmelidir. Mimarlık bölümü hocaları ile görüşülüp kütüphane mimarisi hakkında tezler hazırlanabilir.

- Tasarlanmış projelerle ilgili mutlaka bir yarışma düzenlenmesi ve yarışmaya katılan projelerin maket çalışmalarının ve paftalarının halka en az 3 ay sergilenmesi. Bu serginin basım yayın

yoluyla duyurusunun yapılması. Ondan sonra kurul tarafından gerçekleştirilecek esas projenin seçilmesi,

- Uluslararası ünlü mimarlara görev verilecekse, şehrin mimari yapısına ters düşecek absürt bir yapı ihtimaline dikkat edilerek tüm insiyatifin bırakılmaması,
- Danışma yapısı içerisinde kütüphaneciler, kullanıcılar, şehir uzmanları, elektronikçiler, kütüphane binaları konusunda uzman mimarlar, mimarlık bölümlerinden bina ana bilim dalı ve yapı ana bilim dallarından en azından bir öğretim görevlisi gibi uzmanların bulunduğu bir danışma kurulunun tasarım aşamasında bulunması.

Yer Önerileri

Katılımcıların önemli bir bölümü, kültürün nabzının attığı yer olması ve şehrin her iki yakasına ulaşım kolaylığı sunması sebebiyle ağırlıklı olarak Beyoğlu ve çevresini önerirken, karşıt görüşte olan katılımcılar tarihi ve turistik niteliği dolayısıyla kütüphane yerleşiminin muhakkak Tarihi Yarımada olması gerektiğini dile getirmişlerdir. Dile getirilen tüm yer önerileri aşağıda belirtilmiştir:

- Beyoğlu ve çevresi
- Taksim AKM

Katılımcılar Taksim AKM Binasının kütüphane amacıyla kullanımı konusunda değişik önerilerde bulunmuşlardır: Mevcut binanın muhafaza edilerek kütüphane işlevi kazandırılması; mimari bir yarışma düzenlenerek ya da dünyadaki ünlü kütüphane mimarlarıyla tasarlanan bir yapı ile ikame edilmesi; kütüphanenin eşsiz olması için 50 milyon kitaplık bir envantere sahip, içinde konferans, opera, tiyatro salonları olan ve şu anda verdiği hizmetleri de verebilecek şekilde yeniden yapılandırılması; büyük bir otopark imkanı da sunan bir merkez olarak tasarlanması. Bunun için ihtiyaç duyulacak 100.000 m2 alan için Trafik vakfının otoparkının ve İETT Otobüs garajının da bu merkeze dahil edilebileceği belirtilmiştir. Bazı katılımcılar tarafından, kütüphanenin sadece müze bölümünün Atatürk Kültür Merkezinde olması gerektiği, diğer kısmının ise tarihi yarımada da yer alması gerektiği dile getirilmiştir.

- Taksim Meydanındaki tarihi Su Deposu Binası
- Kentsel dönüşümle canlanacak bir bölge olması sebebiyle Taksim Tarla başı
- Tepebaşı ve Pera Palas arasında uygun bir yer
- Gümüşsuyu Askeri Hastanesi bölgesi
- Tarihi Yarımada ve Çevresi

- Sarayburnu bölgesinde bulunan askeri alan

- Süleymaniye Camii çevresindeki Fetva yokuşunda bulunan eski iş binaları

- Kütüphanenin araştırma bölümü ve müze alanları için Topkapı Sarayı içinde bulunan Matbaa binaları ve askeri alan

- Fatih Saraçhane'de bulunan İMÇ Blokları

- Eminönü Rüstem Paşa Mahallesinde uygun bir alan

- Tarihi yarımada da yer alıyor olması ve yüksek tavanı olan görkemli bir yapı olması sebebiyle Sultanahmet'teki eski Adliye Binası

- Sultanahmet'te Bizans döneminde dünyanın merkezi 0 noktası olarak yapılan milyon taşının çevresinde bir alan
- Galata Port projelerinin içerisinde denize bakan görkemli yapılardan biri
- Haliç bölgesinin etrafındaki üniversitelerin varlığı ve ulaşımına uygunluğu ve mimari yapısı sebebiyle Haliç bölgesinde bulunan tarihi yapılar
- Aksaray İSKİ binası bölgesi
- Edirnekapı Zabıta Daire Başkanlığı bölgesi
- Kent Müzesine yakın olması dolayısıyla daha iyi bir çağrışım yapabileceğinden Topkapı'daki Panorama 1453 Müzesinin bulunduğu yerden sahile kadar olan bölümde uygun bir alan
- Anadolu Yakası
  - Selimiye Kışlası
  - Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsü
  - Haydarpaşa garı ve gar bölgesi
  - Maltepe sahilinde dolgu yapılmış bir alan
  - Kadıköy Göztepe E-5 kenarında bulunan Devlet Malzeme Ofisi
  - Fikir Tepe'deki kentsel dönüşüm bölgesinde uygun bir alan
  - Kadıköy Salıpazarı bölgesi
  - Kadıköy'de Haydarpaşa'nın ilerisine dolgu yapılmış bir alan
  - Üsküdar meydanında uygun bir alan
- Beşiktaş
  - 4.Levent Askeri arazisi
  - Yıldız Parkı içinde bulunan Yıldız Sarayı
- Şişli (genel)

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN YÖNETİM YAPISI

Yönetim Biçimi

Katılımcıların büyük bir bölümü mevcut idareye ek olarak danışma kurulu kurulmasının çok yararlı olacağını beyan etmiş; bir kısım katılımcı da idare dışında karar vericilerin de yer alacağı yarı özerk bir yapının kurulmasının daha uygun olacağını belirtmişlerdir.

Tüm önerilen seçenekler aşağıda belirtilmiştir.

- Kütüphane-Arşiv koleksiyonları için oluşturulmuş bir akademik danışma kurulu ile yönetilmesi
- Özel alanların yönetimi ile ilgili kişilerin olduğu bir danışma kurulu ile yönetilmesi

- Gelir yönetimi ve kaynaklar ile bilgilerin alınması için oluşturulan bir danışma kurulu ile yönetilmesi
- Akademik-idari danışma kurulu ile yönetilmesi
- İstanbul Şehir Kütüphanesi özelinde kurulacak yayın faaliyetleri, burs verme, otopark işletme vb işlevleri de yerine getirecek yeni bir idare ile yönetilmesi
- Bir İBB iştiraki kurularak ve onun tarafından yönetilmesi
- Yarı özerk Yönetim kurulunda yazarlar, akademisyenlerin yer aldığı bir oluşumla yönetilmesi
- Bir başkan ve bir yönetim kurulu ve bir vakıf ve vakfın ticari iştiraki ile yönetilmesi
- Yönetim yapısında üst kurul ile kütüphaneye fon sağlanması için kaynak oluşturabilecek bir oluşumla yönetilmesi
- Büyükşehir'e bağlı özerk bir yapı ve kendi bütçesini kendi oluşturan bir yönetim tarzı ile yönetilmesi
- Belediyenin kendi birimlerine bağlanması yerine, özerk bir vakıf yönetimi modeli ile yönetilmesi. Belediye bünyesinde daire başkanlığı altındaki müdürlükler kurularak bütçe yönetimi yapılması. Vakıf yapısında bir danışma kurulu kurulması. Yayınların çeşitliliğinin ve kalitesinin ortaya çıkabilmesi için hızlı yönetim yapısı. Yeni Yönetim, yayın, mekân sıkıntısı çeken kütüphaneleri bünyesine dahil etmesi
- Özerk, kendi idari yapısı ve bütçesi ile yönetilmesi

Önerilen Birimler

- Halkla ilişkiler Birimi
- Özel Koleksiyonlar Birimi
- Şehir Arşivi Birimi
- Sanat Birimi
- Müze Birimi
- Eğitim Birimi
- Çocuk Birimi

Yönetim İlkeleri

- Uzun vadeli oluşturulacak bir stratejik planla yönetilmesi
- Hükümetlere göre değişmeyecek standart sürdürülebilir bir yönetim biçiminin belirlenmesi
- Yönetim yapısı olarak ilkeli, açık, hesap sorulabilir olması.
- Net, sürdürülebilir, denetime açık, şeffaf bir bütçe oluşturulması
- Adil ve etkin personel seçme-yerleştirme politikası benimsenmesi
- Bütün belediyelerle ortak çalışılarak bir standart belirlenmesi
- Şehir kütüphanesinin yönetimi kütüphane yönetiminin organizasyon olarak kurumsal yapı oluşturulması ve yönetecek kişilerin niteliklerinin belirlenmesi

Nitelikli Personel Temini ve Yönetimi ile ilgili Öneriler

- Kütüphanecilik eğitimine, yeni mezunların istihdam ve oryantasyonuna önem veren politikalar geliştirilmesi

- Meslekten eğitim almış, Bilgi ve Belge Yönetimi mezunları olan kütüphaneci ve arşivcilerin istihdamına önem verilmesi; Bu konuyla ilgili mümkünse kütüphane içinde bir birim oluşturulup stajyer, part-time eleman istihdamı sağlanması
- Kütüphanede görev yapacak personele pozisyonlarına göre görev tanımları oluşturulması
- Yüksek lisans eğitimi almış kişilere öncelik verilmesi
- İş deneyimine önem verilmesi
- Mesleki formasyon almış kişilere öncelik verilmesi
- Arşiv bölümüne alanında uzman kişinin temini
- Konservasyon kurulunun başında tercihen kimya bölümü uzmanı temini
- Kütüphanede öğrenme arzusu, entelektüel merakı olan, ifade yeteneği gelişmiş kişilerin istihdamına öncelik verilmesi
- Bilgi ve belge yönetimi ile ilgili gerekli yetkinliklere sahip personelin işe alımı

İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin Diğer Kütüphanelerle Etkileşimi

İstanbul Avrupa ve Anadolu Yakasında deniz yolu, raylı sistem ve kara yolu ile ulaşımı kolay olabilecek bilgilerin depolanıp paylaşılabilirdiği bölgelerde kütüphane merkezleri olması gerektiği ve bunların İstanbul Şehir Kütüphanesi çatısı altında toplanması gerektiği vurgulandı. Bununla birlikte, kütüphane şubelerinin planlanmasında nüfus yoğunluklarının dikkate alınması gerektiği belirtildi.

Diğer Tamamlayıcı Görüşler

- İlçe bazında etüt merkezleri adı altında ders çalışma mekânları oluşturulması
- İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin bilginin paylaşılabilirdiği merkezi bir konumda bulunması ve bu bilgi paylaşımını sağlayacak iyi bir altyapı sisteminin kurulması
- Kütüphanenin ana unsur olması, bilgi evleri, etüt merkezleri ve benzer yapıların kütüphanenin alt merkezleri olarak değerlendirilmesi
- İyi bir yönetsel beyin takımıyla projeler üretilmesi
- Hali hazırda kullanılan kataloglama sisteminin yenilenmesi
- Şeyh Edebali Üniversitesi'nde geliştirilen ve öğrencilerin aranan kitabı bulmada eski sisteme kıyasla çok daha kolay erişim sağladığı yeni sistemin örnek alınması
- Cumhurbaşkanlığı Kütüphanesi ile iş birliği içinde olunması
- Kütüphanelerin 9/5 mesai sistemine bağlı kalarak çalışmaması, mümkünse 24 saat ancak gerçekleştirilmiyorsa da en uzun sürelerde açık kalacak biçimde çalışması
- Kütüphanenin daha iyi hizmet vermesinin sağlanması için mesai sisteminin iyi yönetilmesi ve maddi kaynak sağlanması
- Konya Halk Kütüphanesi'nin mimari yapısıyla güzel bir örnek olarak alınabileceği, ancak oluşturulacak bütçenin kıyas kabul edemeyeceği için İstanbul Şehir Kütüphanesi mimarisinin çok daha iyi olması gerektiği
- Bundan sonraki dönemlerde, diğer şehirlerde de şehir kütüphaneleri çalışmaları yapılması

YENİDEN YAPILANDIRMA

Yönetim Önerileri

Tüm Türkiye genelindeki kütüphanelerin merkeze bağlı olmaması ve Belediyelere devrinin gerçekleştirilmesi gerekliliği belirtilmiştir. Bu görüşe göre; Kültür Bakanlığı'na bağlı İstanbul'daki kütüphanelerin İBB' ye devri için gerekli yasal düzenleme yapılmalıdır ve en az 39 ilçede bulunan etkin kütüphanelerin yeniden yapılandırılması gereklidir. Belediyeye bağlı Kütüphaneler bir işletme mantığıyla komisyonlarla, danışma heyetleriyle, belediyeye bağlı özel bir yapı ile ve danışma kurulu mahiyetiyle yönetilmelidir. Danışma kurulunda akademisyenler, şehir tarihi çalışanları, uzmanlar, o beldenin geçmişi ile yerli halkından temsilciler, araştırmacılar ve belediyeden uzman kişiler görev yapmalıdır.

Karşıt görüş:

Türkiye'deki şehir kütüphaneleri için tamamen kendi bütçesini oluşturabilen kamu destekli bir sistem oluşturulmalıdır (Belediyeye bağlı olarak çalışılırsa, başkanın değişmesi durumunda kütüphaneye olan bakış açısı olumsuz olabilir ve kütüphaneye sağlanan bütçe kesilebilir).

Yapısal Değişim Önerileri

- Yönetimin çalışmasında açıklık politikası benimsenmeli ve yönetime tüm şehir katılımının sağlanması
- Belediye Kanunu'nun (2005) kütüphane kurmaya izin veren kütüphane kurma işini bir görev olarak tanımlayan şekilde revize edilmesi
- Mevcut kütüphanelerdeki standartların belirlenmesi için İstanbul'daki belediye kütüphanelerinin hepsinin katıldığı bir çalıştay düzenlenmesi
- Mevcut kütüphanelerin yönetimde gerçekçi ve uygulanabilir performans ölçüm kriterlerinin oluşturulması
- Tüm mevcut kütüphanelerde personel alımının kurumun kendi yönetimi tarafından yapılacak şekilde bir yapının yürürlüğe konması

Acil Eylem Önerileri

- Mevcut kütüphanelerin bütçeleri için çalışma yapıp öneriler oluşturulması (katılımcı görüşü: 'köprü geçiş ücretlerinden yüzde 2 pay alınması')
- Bağış yapabilme potansiyeli olan insanların belirlenmesi ve teşvik edilmesi (Sakıp Sabancı Köşkü yapılan bağışa örnek olarak verilmiştir. Katılımcılar tarafından, örnek olarak Kapalıçarşı Esnafını bağış için özendirebilecek çalışmalar yapılabileceği belirtilmiştir)
- Okuyucu hizmetlerinin hızlı verilebilmesi için standartların belirlenip uygulamaya konulması
- Kültür haritası çalışmasının gerçekleştirilmesi
- Toplu katalog çalışmasının gerçekleştirilmesi
- İstanbul'daki tüm kütüphanelerle işbirliği oluşturulup İstanbul Kütüphanesi web portalının atıl vaziyetten kurtarılıp canlı bir bilgi ağı ve veri tabanının kurulması

GRUP KATILIMCILARININ İLETTİĞİ YAZILI NOTLAR

İSTANBUL'UN BİR ŞEHİR KÜTÜPHANESİNE İHTİYACI VAR MI?**MASA 1**

- Örnek ve prestijli bir kütüphane, merkez
  - Teknolojiyi kullanan
  - E-kaynaklara sahip
  - 24 saat açık
- Şehir kütüphanesi öncelikle Atatürk Kütüphanesinin fonlarının geliştirilmesine odaklanmalı. Amaç araştırmaya yönelmeli
- İlimler bir bütünlük sahibidir. Onun için geniş kapsamlı ve her seviyeye hitap eden orta boy bir kütüphane olmalı, bu örnekler çoğaltılmalı
- Okuma ve sohbet odaları olmalı
  - Ödünç verme ağırlıklı olmalı
- İstanbul Şehir Kütüphanesi Türkiye Cumhuriyeti'nin 2023 vizyonuna uygun olmalı
  - Şehir Kütüphanesi tüm Türkiye'ye hitap etmeli
  - Şehir Kütüphanesi şehir arşivini de içermeli. İstanbul'la ilgili araştırma yapmak isteyenlere tüm kaynakları sağlamalı
- Şehir kütüphanesi bilgiyi saklayan değil bilgiyi üreten bir merkez olmalı
  - Araştırmaların ihtiyaçlarını gidermeli, gerek yerli gerekse de yabancı dilde kaynaklar barındırmalı
- Amacı; İstanbul özelinde ülkemizin tarihi, kültürel, bilimsel gereksinimlerini karşılayacak her türden bilgi kaynağını toplayıp düzenleyerek, çağdaş yöntem ve araçlarla bilgi hizmetleri sunma olmalı
- Vizyon: "Dünü koruyarak ve anlayarak yaratmak, bugünü değerlendirerek değer katmak ve geleceği planlayarak umut sunmak." (Kent hafıza merkezleri sempozyumunda KAYHAM için oluşturulmuş vizyon ifadesi ilgili kitap Sf:115)
- Amaç: Şehirde yaşayanlara okuma alışkanlığı kazandırmak. Kişilerin kültürel ve sanatsal gelişimine katkı sunmak
- Kitabın modası geçmez, onun için kütüphaneleri geliştirmeye devam etmeli
- Asıl bilgisayar insan zihnidir, onun için zihni geliştirici okumalara önem vermelidir

İSTANBUL'UN BİR ŞEHİR KÜTÜPHANESİNE İHTİYACI VAR MI?**MASA 2**

- Araştırmacı odaklı bölümde çalışanlara şehirle ilgili yayınlar ürettirmeli
- İstanbul Belleği Kitap – Dergi ile kaynakların içindeki İstanbul yazılarına ulaşılabilecek arşiv birimi oluşturulmalı
- Şehir Kütüphanesi; içinde barındırdığı halklar ve mirasını taşıdığı kültürlerin etkileşim merkezi olabilmeli
- İdealleriyle kısıtlamadan uzak olmalı
- Kişiye güven sistemi esas olmalı. Serbest giriş ve kullanım olmalı
- Çağdaş külliye hizmetleri vermeli.
- Şehrin her türlü kültür varlıklarını toplayıp hizmete sunmalı
- Kutsal sessizlik alanları olmalı
- Kaynak sunumu olmalı
- Koleksiyon zengin olmalı. Aradığımı bulmalıyım
- Kaynakların doğru erişim kaynakların birbirleriyle entegrasyonu
- Şehir Kütüphanesi koleksiyon kullanımı için, kullanıcı taleplerine göre konu başlıkları belirtilmeli
- Entelektüel uzman sorunu olmamalı
- Kütüphanede bilgi okuryazarlığı (kullanıcı eğitimi) hizmeti olmalı
- Nadir eserler dijital merkez kurulup belleğe alınmalı (Bir savaş, vb. durumlar için)
- İstanbul Şehir Kütüphanesi = Akademik, Halka Dönük olarak 2 ayrı kütüphane kurulmalı
- Gerçek sayılabilir VERİ toplanmalı. Sadece yorum üzerine karara varılmamalı
- Etkileşim Alanları olmalı
- Kent Kütüphanesi Kamusal olmalı ve güven sistemi ile kontrol sağlanmalı
- İstanbul'a ait kent belleğini pekiştiren ve kolay erişebilen merkez olmalı

İSTANBUL'UN BİR ŞEHİR KÜTÜPHANESİNE İHTİYACI VAR MI?**MASA 3**

- Türkiye'deki en büyük anakent kütüphanesi olmalı
- Şehir Kütüphanesi interaktif olmalı
- Çocuğun o şehre aidiyet duygularını geliştirmeli
- Bu kütüphane okuma öncesi çocuklar için de anne- baba için de keyif vermeli
- Okumayı bilmeyen çocukları da kapsayan böylece okuma alışkanlığı da geliştiren önemli bir mekân olmalı
- Şehrin her türlü insanına dokunan bir kütüphane olmalı, bu kütüphanenin tanımı olmalı.

<ul style="list-style-type: none"> • Engellilere uygun mimari tasarım • Yaşlılara kitap okuma servisi
<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphanecilik alanında romantik bakış açısını terk edip realist yaklaşımlar ortaya konmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Çocuklar ve gençler için bilgi üretiminin her alanının gösterildiği sergi alanı olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Dezavantajlı gruplar için hizmet alanları olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Oku üzerine kurulu bir medeniyete başkentlik/ pay-ı tahtlık yapan bir şehrin şehir kütüphanesiz düşünülmesi tahayyül edilemez
<ul style="list-style-type: none"> • Hayallerin kısıtlanmaması gereken bir kütüphane olmalı. Bir cazibe merkezi olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Bütün dünya kütüphaneleri ile entegre dijital paylaşıma açık olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Cep sineması olmalı, müzik odaları, kitap satış ofisi, spor salonu, restoran, cafe olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphaneler arası diyalog; ortak paylaşım
<ul style="list-style-type: none"> • Yaşam alanı; kitap, belge, bilgi merkezi. Bilgi üretim merkezi de olmalı -production-
<ul style="list-style-type: none"> • Kullanıcı tamamlanarak ihtiyaca uygun mekân ve hizmet paketleri tasarlanmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Sürdürülebilir veri bankası • Çeşitli arşivler • Kütüphaneler
<ul style="list-style-type: none"> • MP3, dijital yayınları, CD, DVD yayınlarını da içermeli
<ul style="list-style-type: none"> • Kültürlerarası etkileşim sağlayacak ortam olarak tasarlanmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Restoran, çay-kahve büfesi, ulaşım, okuma hücreleri bulunmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Kreş, revir, çeviri merkezi, cep sineması, sanat galerisi, kitap satış ofisi, spor salonu gibi kolaylıklar olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Ancak 50 milyon mevcutlu bir kütüphane, İstanbul gibi bir kültür başkenti için ihtiyacı karşılayabilir
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'da büyük bir kütüphaneye ihtiyaç var. Bu; turistlerin de görmek isteyeceği bir mekân olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Farklı beklentisi olan insanların birbirinden ayrıştırıldığı ortamlar olmalı • Araştırmacı/ okuyucu ayırımı yapılmalı • Dijital paylaşım platformu kaynak sorununa bir çözümdür
<ul style="list-style-type: none"> • Bu şehirde doğan, yaşayan her yaştaki insanın kütüphanesi olmalı • İşbirliği yapmalı ki dijital paylaşımlar olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi yaşam alanı, üretim alanı, vb. olmalı. Paylaşarak birbirimizin üretimlerine katkı sağlamalıyız
<ul style="list-style-type: none"> • Kitap, Belge, Bilgi -Sosyal fonksiyon Recreation alanı -Konferans Sergi salonu -Treasure Hazine -Çocuk Yeni nesillerin geleceğin vizyonuna katkı -Bilgi/ entelektüel üretim (network alanları) -Ödünç veren sunan <p>Cazibe alanı mekân/ergonomi</p>
<ul style="list-style-type: none"> • “Kütüphanede aranan kitap olmasına rağmen yanlış bir rafta olduğu için bulunamaması “ sorunu yaşanmamalı

İSTANBUL'UN BİR ŞEHİR KÜTÜPHANESİNE İHTİYACI VAR MI?**MASA 4**

- İstanbul bir kültür şehri. Tarihi olarak da İstanbul çok zengin. Bize intikal eden zengin kütüphaneler bulunmuyor
- Kültürel buluş tespit edilmeli
- Yeni kütüphanenin farkı ne olacak düşünülmeli, mekân, para israfından kurtarılmalı
- Zaten bir İstanbul Kitaplığı var ve mevcut kütüphane bu kitaplıktan yararlanmalı
- Vakıflar ve Yerel Yönetimler ortaklık yapabilmeli
- "İstanbul" u dünyanın payitahtı kabul etmeli
- Kültür ve irfan başkenti kabul etmeli.
- En az 10.000.000 kitaplık bir içeriği olmalı
- İşlevi; "Herkesin ihtiyacı karşılanmalı" olmalı
- Şehir kütüphanesi 24 saat açık olmalıdır
- Farklı bir atmosferleri olmalıdır
- Anne-çocuk, baba- çocuk rahat vakit geçirebilmelidir
- Şehir Kütüphaneleri Gerekli mi?
- İhtiyaç var mı?
- Kütüphane gerekli. Ancak "şehir" adıyla kurulacak kütüphane genel bir kütüphaneden farklı "şehre ait" bir kütüphane olmalı (mekân işlev ve içerik açısından)
- İstanbul Kent Kütüphanesi insanların fotoğraf çektireceği bir mekân olmalıdır
- Şehir kütüphanelerinin bulunduğu ilçeler hangi kitaplara konu olduysa ayrı bir bölümde bu kitaplar toplanabilir
- Örneğin Harbiye Şehir Kütüphanesi
- Fatih-Harbiye eseri öne çıkabilir
- Şehir kütüphanesi her türlü kültürel ve sanatsal etkinliklerin yapıldığı mekânlar olmalı
- Tiyatro-sinema-konferans-vb
- Şehir Kütüphanesi;
- Bilinen tarihi 8500 yıl olan İstanbul'un tarihsel ve kültürel mirasına sahip çıkarak bu konuyla ilgili tüm bilgi ve belgelerin bir arada toplandığı ve bu mirasın gelecek nesillere aktarma vazifesi olan mekândır
- Ünlü bir yazarın, ünlü bir eserini kaleme aldığı bir mekân şehir kütüphanesi olabilir
- Mimari eserleri mimarların hayatıdır. İstanbullu ünlü yazarların hayat ve eserleri öne çıkarılmalıdır
- Şehir kütüphaneleri dağınık yapıda olmalıdır. Farklı şubelerin bulunduğu bölgeye özgü konseptleri bulunmaktadır
- İstanbullu ünlü yazarların eserleri birçok dile çevrilip otomatlarda satışa sunulmalı, ücretsiz olarak da kütüphanelere sunulmalıdır
- 7 tepe İstanbul'da 7 şehir kütüphanesi olmalıdır
- Şehir kütüphanesi insanların kendilerini güvende hissettikleri yerdir
- Şehir kütüphanesi danışma merkezi olmalı
- Şehir kütüphanesi olmalı şehrin yaşayan arşivi olmalı
- Şehrin danışma merkezi olmalı
- Şehir kütüphanelerinde sadece raf olmamalıdır. Parlak camlar, ekranlar olmalıdır
- Yazar reklamları hazırlanmalıdır
- Ünlü mimarların reklamları hazırlanmalıdır

• Şehrin kültürel, sosyal, ekonomik yerel tarihinin derlendiği bir kütüphane olmalı
• Modernizmin başkalaştırdığı mahalle kültürünü inşaaya yardımcı olmalı
• İçine girdiğinde kişinin kendini şehre ait hissedebileceği düzenlemelerin olduğu, farklı amaçlara da hizmet eden binalara sahip bir kütüphane olmalı
• Şehir kültürünün başvuru mekânları olmalı
• Şehir kütüphanelerinin diğer mevcut kütüphanelerle farklı ve işlevi açık tanımlanmalı
• İnsanların hem bilgi sahibi olabileceği, hem sosyalleşebileceği, verimli vakit geçirebileceği bir "Şehir Kütüphanesine" ihtiyaç var
• Bir cazibe merkezi olarak "kütüphane" örneği olacak bir şehir kütüphanesine ihtiyaç yok
• Şehir Kütüphaneleri İstanbul Tarihi, Mimarisi ve yazarlarını bir araya getirmelidir
• Şehir kütüphanesine ihtiyaç vardır. Çünkü dağınık kaynakların toplanması araştırmacılara hızlı erişimin sağlanması için gereklidir
• Şehir kütüphanesinin şehircilik bilinci kazandıran, insanların yaşadıkları şehri tanımasını, anlamasını ve sahiplenmesini mümkün kılan faaliyetleri olmalı
• Şehir kütüphanelerinin sıradan insanların kitapla ilişkilerini kolaylaştıran teşvik eden fonksiyonu olmalı
• Şehir kütüphanelerinde kütüphane görevlileri diğer kütüphanecilerden farklı olmalı, farklı bir eğitim almalı
• İnsanlarla iletişim profesyonel olmalı
• Şehir kütüphanesinde çalışan kütüphaneciler "farklı" olmalı
• Oturduğu şehirle ilgili halkı bilinçlendirmek yaşadığı şehri tanımayı sağlayacak bir "Şehir Kütüphanesi"
• Bilgi kaynaklarının düzenlenmesi ile ilgili problemlerden ötürü var olan bilgi kaynağına erişememe sorununu çözen bir Şehir Kütüphanesi olmalı
• Şehir kütüphanesi ihtiyacı:
• Şehirde yaşayan şehrin tarihî geçmişi, kimliği ve kültürüyle tanıştırmak işlevini üstlenmeli

İSTANBUL'UN BİR ŞEHİR KÜTÜPHANESİNE İHTİYACI VAR MI?

MASA 5

• Şehir arşivi
• Şehir müzesi
• Şehir kütüphanesi
• 7/24 hem okuma salonu açık olması
• Kuruluş aşamasında ve devamında akademik(konu ile ilgili herkes) bir seçim kurulu olmalı
• Kullanıcıların temel ihtiyaçlarını karşılayacak mekân ve imkânlar sağlanmalı
• Yayınların nereden alınacağı belirlenmeli
• Şehrin merkezi bir yerinde olmalı
• Ulusal ve uluslararası standartlara ve kurallara uygun meslekî etik çerçevesinde yönetilmelidir
• Ağırlıklı olarak bilgi ve belge yönetimi bölümlerinden mezun personelin çalıştığı bir kütüphane olmalı
• Bir enstitü gibi çalışarak kendi yayınlarını da çıkaracak bir kütüphane
• Bölümleri ayrı ayrı olan ama her yaş grubunu kapsayan bir kütüphane
• İçinde bilim adamları ve yazarların resimleri, büstleri vb. olan bir mekân
• Ulaşım için ring seferleri olan, kütüphane turlarının düzenlendiği bir mekân

• Kitaplarla ilişkili, temeline uygun objelerin (usturlap, matbaacılık vb.) de sergilendiği mekân
• Mimarisi; kütüphanelerin katkı sunduğu ve bir ulusal / uluslararası yarışma ile planlanmış bir yapı
• Erişilebilir bir mekân olmalı, bilgisayar ve cep telefonu uygulamalarında bulunabilir olmalı
• RFID sistemi kullanılabilir
• İpad gibi Google Glass gibi araçlar ödünç verilmeli
• Bütçe konusunda olabildiğince esnek davranılmalı
• Olabildiğince çok etkinlik yapılmalı(kurslar) ve iyi planlanmalı uzmanlarca belirlenmeli
• Mimarisi hem modern olmalı hem geleneksel motifler taşınmalı(Osmanlı ve Bizans'ı da kapsamalı)
• Üst seviyedeki araştırmacıların ihtiyaçlarını karşılayacak bir derneğe sahip olmalı
• Diğer türlerdeki kütüphanelerle işbirliği içinde olan bir kütüphane olmalı
• Kitap koleksiyonları sergisi gibi özel sergilere ev sahipliği yapmalı
• İnterneti bırakıp gelinecek bir kütüphane olmalı
• Kitap meraklılarını a) Koleksiyon seçiminde yardım etmek b) Kitap değeri belirlemede yardım etmek gibi konularda çalışmaya teşvik etmek Gibi işlevi de olmalı
• Tanım: İstanbul'la ilgilenen ve İstanbulluların ilgilendiği her şeyi kapsayan bir kütüphane

İSTANBUL'UN BİR ŞEHİR KÜTÜPHANESİNE İHTİYACI VAR MI?

MASA 6

• İstanbul'da biri Anadolu diğeri Avrupa yakası olmak üzere iki büyük şehir kütüphanesi yapılmalı. İkinci olarak da her ilçenin merkezi noktasına ilçe kütüphaneleri yapılmalı
• Bibliyofil ve bibliyoman kulübü kurulmalı
• Geleneksel mimari ile bina yapılmalı
• Kâğıt fabrikalarına giden eski kitaplar elden geçmeden işleme girmemeli
• Genç kız ve annelerine kitap sevgisi aşılacak(Turan M. Türkmenoğlu) amaçlardan biri olmalı
• Dünyanın en güzel mekânını da yapsanız kitap okuma alışkanlığı kazandıramazsanız nafîle
• Şehir kütüphanesi, İstanbul için mutlaka olmalı. 20 milyon İstanbullunun insan profilinin hepsine hitap edebilecek üniteler olmalı. Kaynağa ulaşım merkezi gibi olmalı. Araştırmacıların kaynak sorunu vardır
• Şehir kütüphanesi kaynak zenginliği açısından derleme kanununa alınmalı
• Selimiye kışlası şehir kütüphanesi için en uygun yerdir
• Amaç; kütüphane yapmaktan daha önemlisi; nitelikli okuyucuyu kütüphaneye sokmak olmalıdır
• Yapılacak kültürel çalışmalar ile bağış alınmalı ve isimleri o koleksiyonlara verilmeli
• İmparatorluk kültürünün getirisiyle imparatorluğun baş şehrini yansıtabilecek şekilde geliştirilebilir. Örneğin Anadolu mutfağı Avrupalı seyahatçilerin gözüyle İstanbul, Anadolu, imparatorluk vb.
• Şehir kütüphanesi binası restore edilecek veya yeniden inşa edilecek ise de uluslararası bir yarışma ile finale kalacak yapılar halk oylaması ile belirlenebilir
• Kütüphane binası yapımında kütüphaneci ve kütüphane uzmanları başrol oynamalıdır
• Kütüphaneci olacak kişiler kesinlikle kütüphanecilik eğitiminden geçmelidir ve bu eğitim sürekli olmalıdır

<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphanede hizmet türleri ve kaliteleri binadan çok daha önemlidir
<ul style="list-style-type: none"> • Kurulması düşünülen kütüphaneye kitaplık, bölüm adı verilmesi ile sponsor bağışçı bulunabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Anadolu ve Avrupa yakasına ayrı ayrı farklı alanlarda uzmanlaşmış iki tane kütüphane düşünülebilir
<ul style="list-style-type: none"> • Toplum eğitim ve kültür seviyesinin artmasına paralel olarak doğumdan ölüme okuma kültürü, kütüphane kullanım kültürü, araştırma kültürünün kazandırılmasına katkıda bulunmalı ve tüm kesimlere hizmet edecek bu yapıyı barındırmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Tek ve büyük bir kütüphanede halk araştırma ve İstanbul alt kütüphaneleri olarak organize olmak yerine 3 ayrı kütüphane kurulabilir
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul ile ilgili basılmış tıpkıbasım kitaplar
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul şehir kütüphanesi binası ikonik mi olmalı, geleneksel mi olmalı, Uluslararası bir projeye yarışma açılarak halka sorulmalı 8500 yıllık kültür yapısına uymalı
<ul style="list-style-type: none"> • Bina nerede olmalı Taksim AKM, Beyazıt, Rami Kışlası, Selimiye Kışlası, Haydarpaşa Garı, Yıldız Sarayı
<ul style="list-style-type: none"> • Bina yapımının uluslararası yarışma ile yapılmalı • İstanbullulara sormalı • Kent kitaplığı özelliği olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Göç kütüphanesi ve oryantalizm dermeli olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Harita koleksiyonu olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Derleme kanunu kapsamında koleksiyon sağlanmalı • Gönüllü bağışçılar olmalı • Gönüllü aileler ile iletişim kurularak koleksiyonlar kütüphaneye kazandırılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • İlk olarak, dünyada özellikle G8 ülkelerinde halkı kütüphanelere çekmek için uygulanan tüm kolaylık sağlayıcı teknikleriyle donanmış, ayrıca bunlara yeni ilaveler yapmış büyük bir halk kütüphanesi kurulabilir. Böylelikle kütüphane kullananların sayısı artabilir. Yeni kütüphaneler kurulması için altyapı kuvvetlenebilir

İSTANBUL'UN BİR ŞEHİR KÜTÜPHANESİNE İHTİYACI VAR MI?

MASA 7

<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'un dünyaya tanıtımını sağlayacak her türlü materyal / malzemeyi içinde bulundurmalıdır • Arşiv boyutuna çok önem verilmeli(fotoğraf mail, elbise, film, ...) • Binanın yeraltında da mimari olarak inşası sağlanmalı, o nedenle yer seçimi çok önemli
<ul style="list-style-type: none"> • Siyasetten bağımsız tüm toplum katmanlarının beklenti, ihtiyaçlarını göz önünde bulundurmalı • Kullanıcı/araştırmacılar seçkin olarak belirlenmeli. Araştırma yapacaklar için bireysel çalışma yapabilecekleri özel odalar olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Özellikle yaşlı ve engelliler düşünülerek ulaşımı kolay, merkezi bir yerde olması önemli • İstanbul'la ilgili her türlü malzemeyi içermeli ve bu malzemeler nerede varsa oraya ulaşılmalı ve dijital kopyası kesinlikle kütüphaneye aktarılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphane, uzun vadeli planlanmalı, gelecekteki nüfus/demografik yapı göz önüne alınarak inşa edilmeli • Belediye yönetim değiştikçe, program, kurallar, ilkeler değiştirilmemeli. Mutlaka bir yönetmelik olmalı (kullanıcı ve şahıslar arasında)
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi şehrin merkezinde olmalı, şehirle ilgili her şeyi toplamak gerek

<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphanelerin kurulacağı alana alt yapı hizmetlerinin her şeyden önce kurulumu gerekir
<ul style="list-style-type: none"> • Merkezi bir yerde bina yapılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • 7/24 değil ama gece 22.00'a kadar açık olmalı • Kullanıcılar izin sistemi olmalıdır • Katalog kayıtları konusunda hassas davranılmalı, öğrenciler için CD'ler ucuz olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphanelerin, farklı görüş ve kesimlerden oluşan bir danışma kurulu olmalı • Kütüphane projesinde farklı görüşlere sahip mimar, mühendisler rol almalı ve 6 ay sergilenecek projeler olmalı, yarışmalar yapılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Yurtdışındaki Osmanlıca belgelere mutlaka ulaşılmalı dijitalleştirilip bu kütüphaneye dâhil edilmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi mutlaka İstanbulluluğu yansıtan İstanbul kitaplarını derlemesini içerlemeli
<ul style="list-style-type: none"> • Vizyon uzun vadeli olmalı • Hem Latin, hem de Arap harflerini kapsayan malzeme olmalı

İSTANBUL'UN BİR ŞEHİR KÜTÜPHANESİNE İHTİYACI VAR MI?

MASA 8

<p>İsim Şehir Kütüphanesi yerine "İSTANBUL KÜTÜPHANESİ" olsun</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Kültürel, eğitim, meslek edinme anlamında kullanılabilmesi • Sanatsal faaliyet sergi, kongre, konferans faaliyetlerini barındırmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Kapsam: Şehir Kütüphanesi tüm literatürü kapsayıcı nitelikte olmalı Şehre ait ne varsa bulundurmalı ancak şehre özgü olmayan konularda temel eserleri barındırmalı, şehre özgü olmayan ihtisas konuları olmamalı
<ul style="list-style-type: none"> • Hiyerarşik olarak şehir kütüphanesi kütüphane çeşitleri arasında yeri ve konumu tarif edilmeli?
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'daki diğer kütüphanelerle entegre olmuş, tüm kesime hizmet verebilecek bir kütüphane olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Kurulacak şehir kütüphanesi, anasınıfından itibaren herkese hitap etmeli. • İstanbul'un kültürel ihtiyaçlarını karşılamalı
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'da yeni bir şehir kütüphanesine şiddetle ihtiyaç vardır. • Bu kütüphaneler oluşturulurken öncelikle fiziki yapı ve bu konuda ihtisas yapmış personel görevlendirilmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi ile ülkemizde eksik olan kütüphane kültürümüzü geliştirecek, yeniden inşa edecek bir yapı oluşturulmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehirde yaşayan ve şehre dışarıdan gelen herkesin yararlanabileceği şekilde düzenlenmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Her ihtiyaç grubuna ulaşım hedeflenmeli, İstanbul'u temsil etmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi başta alan uzmanı kütüphaneciler olmak üzere, nitel ve nicel olarak yetkin personele sahip olmalıdır
<p>Şehrin</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kültürel ihtiyaçlarına • Sanatsal ihtiyaçlarına

<ul style="list-style-type: none"> • Eğitim odaklı ihtiyaçlarına • Bilimsel(kısıtlı) ihtiyaçlarına cevap verebilmeli Şehir Kütüphanesi
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi, şehirlerin nefes aldığı bir sosyalleşme merkezi / mekânı olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Örgün eğitimi ve yaygın eğitimi destekleme noktasında İstanbul'da büyük bir merkez açığı bulunmaktadır
<ul style="list-style-type: none"> • Halkın bilgi, kültür, eğitim ve sanat odaklı ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir merkez gereksinimi bulunmaktadır
<p>Vizyon:</p> <p>Nicel ve nitel anlamda en geniş bilgi koleksiyonunu çeşitli yöntemlerle sağlar; diğer ortamları oluşturur; araçları edinir; tüm koleksiyon, ortam ve araçları hedef kitesine etkin biçimde sunar</p>
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul, bilgi kaynakları ve hizmetleri bağlamında çeşitli düzeydeki araştırmaları destekleyememektedir. Bu önemli bir ihtiyaçtır
<p>Misyon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hizmet bölgesinde yer alan her düzeydeki kullanıcılara bilgi, eğitim, sanat ve kültür odaklı hizmetler sunmak ve bunun yanı sıra, bölgesine yönelik araştırma ve çalışmalara bilgi kaynağı ve bilgi hizmeti desteği sunarak, en yüksek düzeyde kullanıcı memnuniyeti erişmek

İSTANBUL'UN BİR ŞEHİR KÜTÜPHANESİNE İHTİYACI VAR MI?

MASA 9

<ul style="list-style-type: none"> • Amaç1: İnsanı bir ömür boyu kütüphane ile beraber yaşamaya alıştırmaktır
<ul style="list-style-type: none"> • Amaç2: Şehrin hafızasını tutmak ve geleceğe aktarmaktır
<ul style="list-style-type: none"> • Vizyon: Geçmişten geleceğe kıtaların birleştiği bir noktada İstanbul şehir kütüphanesi
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi; kentte yaşayan tüm yaş gruplarının kolayca ulaşabileceği sözlü, yazılı ve dijital kaynakların içinde yer alan, halkı kültürel, sosyal ve sanatsal etkinlikleriyle kucaklayan, yaşayan ve halkın yaşamak ve kültürel kimliğine katkı sağlayacak, 21 yüzyılın gelişmiş teknolojileriyle hizmet etmeyi benimseyen bir kütüphanedir
<ul style="list-style-type: none"> • Amaç, Vizyon: Kentin belleğini, kültürel, eğitsel ve sanatsal etkinliklerini şehir halkıyla paylaşmak, kentin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlamak değer yaratmak
<ul style="list-style-type: none"> • Kent Kütüphanesi İstanbul'un çok kültürlü yapısını ve köklü tarihini yansıtan bir yapıda olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul şehir kütüphanesi okuma, araştırma ihtiyaçlarını karşılamasının yanında sosyal ihtiyaçları da karşılamalı (Kafe, sinema, müze vb.)
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul sadece Türkler için değil Balkan ve Ortadoğu Ulusları için önemli bir kültür merkezidir. Kurulacak şehir kütüphanesinde bu göz önüne alınmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Klasik kütüphaneciliğin yanında <ul style="list-style-type: none"> ✓ Geleceğin toplamını yaratacak seksiyonları içinde barındıracak, ✓ Sosyalleşme sağlayacak ✓ Buluşma noktası
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'un bir şehir kütüphanesine ihtiyaç var. Fakat çok yüksek ve çok katlı değil, geniş bir alana yayılan bir bina olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Bina • Personel • Maliye <p>Günün teknolojisi ve okuyucunun kişisel ihtiyaçlarını karşılamalı.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul kütüphanelerinde "Kaynak" sorunu yok. Kaynağa ulaşamaması, kullanılamaması sorunu var

<p>KÜTÜPHANE</p> <ul style="list-style-type: none"> • Seçme yeteneği kazandırmalı • Seçme hakkı vermeli
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul “Şehir” değil “Megapol” Birden çok(Her merkezde) Şehir Kütüphanesine ihtiyaç var
<ul style="list-style-type: none"> • Tek binada değil tüm ilçelerde var olan “Şehir Kütüphanesi” Kütüphaneleri olsun
<ul style="list-style-type: none"> • Vizyon; bilgi çağına yakışır ve geçmişini ayrıntılı bir şekilde ortaya koyan her kesime hitap eden bir kütüphane olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir Kütüphanesi gelmiş ve gelecek bilgi anlamındaki her konuda hizmet sunabilmeli, • Buluşma merkezi veya cazibe merkezi olacak yerler olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi tüm şehir nüfusuna ulaşmalı • Herkes Şehir Kütüphanesine ulaşmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir Kütüphanesi şehrin hafızası olmalı “İstanbul Şehir Kütüphanesi” İstanbul’a dair “HER ŞEY”i içermeli
<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye’de en çok kitap okuyan yaş grubu 7-14 yaş grubu. Kütüphane yaparken bu husus dikkate alınmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Yaşamın merkezinde çekim alanı olan kolay kullanılan erişilebilen bir kütüphane olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Zorluklar: Koleksiyon, nitelikli personel, fiziki mekân, teknolojik sorunlar, Kütüphanenin açık olduğu saatler, bütçe
<p>Şehir kütüphanesi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buluşma noktası • İlçe merkezlerinde • Cazibe merkezi • Vakit geçirip / zaman değerlendirme yerleri
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi mi? • Şehrin kütüphanesi mi? <p>Olmalı...</p>

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN FONKSİYONLARI NELER OLMALI?

MASA 1

<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphaneleri yayın çalışması yapmalı • Araştırma merkezlerinde burslar verilmeli, araştırmacılar teşvik edilmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Kentteki kamu kurumlarının ürettiği araştırmayı ilgilendiren arşivin değerlendirilmesi sağlanmalı, • Şehir kütüphanesi içinde değişik konularla ilgili araştırma merkezleri bulunmalı • İstanbul’un tanıtımına katkı sunmak için yazar evlerine ihtiyaç vardır.
<ul style="list-style-type: none"> • Özel koleksiyonlar ya satın alınmalı veya bağışlama ile ilgili özendirici öneriler geliştirilmeli • Bağışçılara özel odalar ve daireler tespit edilebilir
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi içinde konser salonları, sergi salonları vb. kültürel etkinlik alanları bulunmalı. Kültürel etkinliklerle kütüphane hayatın merkezine yerleştirilmeli
<ul style="list-style-type: none"> • -Yazar evi- Araştırmacıların insani ihtiyaçları da karşılanan "Yazar evi" fikri geliştirilmeli Kitap satış yeri olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Kent • Okuma odası ile çalışma odası ihtiva etmeli

<ul style="list-style-type: none"> • -İşlevler- 1. Özel dermelerin tanımı(İstanbul'a mal olmuş edebiyatçıların, tarihçilerin dermeleri, bu kişilere ilişkin dosyalar, belgeler vb.) yapılmalı 2. Halk Kütüphanesi hizmetleri: <ul style="list-style-type: none"> -Danışma hizmeti -Ödünç verme -Boş vakitlerin değerlendirilmesi -Eğitim-öğretme destek hizmetleri -Şehir arşivi -İstanbul'a ilişkin kamu kurumlarında belgeler -Tarihi, kültürel, sanatsal değere sahip resimler, fotoğraf, harita, seyyahların eserleri vb.   3. Yazar Evleri: Öncelikle İstanbul olmak üzere araştırmacılara, edebiyatçılara, tarihçilere maddi olarak, mekân vb. sağlamak 4. Kültürel faaliyetler kapsamında edebiyatçılarla, sanatçılarla, tarihçilerle vb. söyleşi programları 5. -Sanatsal faaliyetler <ul style="list-style-type: none"> -Sergi salonu -Sinema salonu
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'a ait yayınların bibliyografyasının, dizinlerinin hazırlanması • İstanbul ile ilgili bilimsel, tarihi, edebi yayınlara sponsorluk yapma
<ul style="list-style-type: none"> • Yazar evi görevi, şehir ve ülke tanıtımı düşünüldüğünde etkisi uluslararası olacaktır

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN FONKSİYONLARI NELER OLMALI?

MASA 2

<ul style="list-style-type: none"> • Yazar, şair ve sanatkarlar toplantılar, geceler tertip edilebilir
<ul style="list-style-type: none"> • Kreatörler olmalı Sergi alanları için Mekânsal kurgu
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul Belgeliği oluşturulacak koleksiyon içinde yer alacak tüm materyal içindeki şehirle ilgili ayrıntı kayıt altına alınmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Müze merkez olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Ünlü ailelerin elinde bulunan malzemeler bulunmalı, onlara yer açılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Soylu tarih çalışmaları yapılmalı ve bunlar kütüphaneye kazandırılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Diğer kültür kurumları ile paylaşım olmalı

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN FONKSİYONLARI NELER OLMALI?**MASA 3**

- Kaynak temini hususunda mevzuat göz ardı edilmemeli, bu konuda şehir kütüphanesinin özel statüsü olmalı
- Bu ülkede bandrol almış tüm kaynaklar şehir kütüphanesinde yer almalı
- Şehir kütüphanesinde kütüphaneciler özel hizmetler için- çocuk kütüphanesi vb.- özel eğitim programları düzenlenmeli
- Çocuk kitaplarında yazar iyi kitap ürettiğinde, diğer yazarlara da " yol açmış" oluyor
- İyi kitap, iyi okuru, iyi kütüphaneci de iyi okuyucuyu oluşturur
- Özel ve nitelikli koleksiyonların satın alınması için özel bir bütçe tahsis edilmelidir
- Şehir Kütüphanesi özel kişi kitaplıklarının temini için uğraşmalı- bu iş için bir "Türkiye Ekibi" kurulmalı
- Kütüphaneler arası paylaşım yapılmalı
- Çocukları kazanmak için projeler yapılmalı
- Nitelikli araştırmaları için kaynak temini, komisyonlarda ve STK'lar ve Kültür ve Turizm Bakanlığında olmalı
- -Gerçekten bir "İstanbul" kütüphanesi olmalı
-Kitap, yayıncılık vb. mevzular için referans alınmalı
-Kültür politikaları adına çalışabilmeli
-Özel statüsü olmalı ve güçlü sponsor bulunmalı
- -Global bir perspektif taşınmalı
-Sayısal yayınlar yer almalı
-Tarihi bir kütüphane vasfını da taşınmalı
-Kendine yakın coğrafya için bir başvuru merkezi olmalı
- 1.Global olmalı
2.Dijital alan olmalı
3.Tarihi (eserler)
4.Coğrafi referans
5.Referans merkezi
6.Sözlü tarih
- Her türlü kültürel ve sanatsal etkinliklerin düzenlenebileceği müstakil birçok salon olmalıdır. Bu aynı anda birden fazla etkinlik aynı anda yapılabilir.
- İstanbul konulu özel koleksiyonlardan oluşturulduğu araştırma merkezleri/konu kitaplıkları kurulmalıdır.
- Yazar evi olmalı. Aynı zamanda araştırmacılara da yardımcı olmalıdır
- Yazar evi: Tarihimize mal olmuş yazarların evleri gezilmeli. Rusya örneğindeki gibi
- Yazarlığın teşvik edilmesi faaliyetleri yapılmalı. Mesela
-Ressam, müzisyen, yazar vb. evlerinin bir rehberi olmalı
-Bu mekânlar korunsun ve ziyarete açılsın
- Kültürel faaliyetler
Çeviri atölyeleri olmalı
- 2.Yazar ve yayınevlerinin kütüphaneyi destekleyen çalışmalarına imkân sağlanmalı
- Özel koleksiyonların sadece satın alınması yeterli değildir
- Özel koleksiyonların temininde koleksiyonerler gelir vergisinden muaf olmalıdır. Bu kütüphaneye özel koleksiyonların kazandırılmasını kolaylaştıracaktır

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN FONKSİYONLARI NELER OLMALI?**MASA 4**

<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'la irtibatı dış merkezler özellikle Osmanlı dönemi tespit edilerek yerel araştırmacılar yoluyla tespiti yapılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphane ile ilgili belirli konu başlıkları oluşturulmalı ve bu konu başlıkları sürekli olarak tespit edilmeli. (teknoloji destekli)
<ul style="list-style-type: none"> • Sıralanan fonksiyonları göz önüne aldığımızda adlandırılmanın gözden geçirilmesi gerekebilir <ul style="list-style-type: none"> -Şehir kütüphanesi -Kültür merkezi
<ul style="list-style-type: none"> • Nitelikli kaynak için öncelikli olarak kaynak geliştirme politikası geliştirilmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Kent kütüphanesi İstanbul kartla entegre olmalı. Cebinde İstanbul kart olan herkes aynı zamanda kent kütüphanesi üyesi olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • -Vizyon- <ul style="list-style-type: none"> İçinde İstanbul kelimesinin geçtiği tüm yayınları, evrak vb toplanmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Kent kütüphanesi hizmetleri hızlı olmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Son çıkan kitap ve albümlerin müzik market ve kitapevleri ve aynı zamanda şehir kütüphanelerinde görmek istiyoruz
<ul style="list-style-type: none"> • Farklı kurumların elinde bulunan ve İstanbul ile ilgili olan koleksiyonların dijitalleştirilmesi için şehir kütüphanelerinden sağlayıp bir kopyasını kendi alabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesinde araştırma merkezleri kurulmalı, araştırma merkezleri uzmanlardan oluşmalı, şehir kütüphanesi kaynak temini yapmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Engelliler için sesli kütüphane olmalı, Brill alfabesiyle kitap üretilmeli
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul ile ilgili özel koleksiyonlarla ilgili bilgi ve haberdarlık sağlayacak bir "haber verme" ağının oluşturulması
<ul style="list-style-type: none"> • Hızlı bir şekilde İstanbul'un tarihine vakıf kişilerle sözlü tarih çalışması yapılmalı (görüntülü olarak) <ul style="list-style-type: none"> -Konuşmaların deşifre ederek yayınlanması sağlanmalı
<ul style="list-style-type: none"> • TRT'nin arşivinde yer alan İstanbul ile ilgili program ve görsellere 'Şehir Kütüphanesi' kanalıyla ulaşılacak bir sistem kurulması
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi araştırma merkezleri: <ul style="list-style-type: none"> • İstanbul üzerinde çalışan enstitülerle işbirliği ve koordinasyona geçilmeli • İstanbul üzerine çalışan yerel tarihçilerle işbirliği ve yardımlaşma yapılmalı

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN FONKSİYONLARI NELER OLMALI?**MASA 5**

<ul style="list-style-type: none"> • Araştırma <ul style="list-style-type: none"> Merkezi işler içinde kaynaklar   • Park ve bahçedeki bitkiler • Seçim istatistikleri • Eski telefon rehberleri yer almalı
<ul style="list-style-type: none"> • Aile geçmişlerinin araştırılacağı bir merkez olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir arşivinde sesli- görsel belgeler olmalı <ul style="list-style-type: none"> Sözlü tarih yer almalı.

<ul style="list-style-type: none"> • Kaynaklar, lisansüstü araştırmacılar için de seçilmeli mi?
<ul style="list-style-type: none"> • Mimari yapının bir hikâyesi olmalı. Alanlar doğru belirlenmeli Kütüphanecilere de geniş alanlar aydınlık mekânlar verilmeli
<p>İstanbul Araştırma Merkezi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • İstanbul sözlüğü • İstanbul ansiklopedisi • İstanbul kaynakçası <p>Hazırlanmalı. Bunlar sayısal ortamda verilmeli</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Mimari format, kitap konseptinden kopmadan, AVM mantığı güdülmeden hazırlanmalı
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'daki tüm kütüphane ve araştırma merkezleri ile işbirliği olmalı: ILL(Kütüphaneler arası ödünç verme hizmeti) kullanılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Özel koleksiyon sahipleriyle Yavuz Argıt /İSAM örneği gibi bir iş birliği konulmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Özel koleksiyonların seçimi ve satın alımında kitap meraklıları ve sahaflardan faydalanılmalı özel sağlama politikası olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Bu kütüphanede çalışacak kütüphaneciler İstanbul Üniversitesi İstanbul Araştırma Enstitüsü'nde yüksek lisans/Dr. eğitimi almış olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Yazar evi, sadece yazarlar için değil, İstanbul'u araştıracak her araştırmacıya açık olmalı, yazar /araştırmacıların konforu düşünülmesi
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul araştırma merkezi proje bazlı olmalı. Konu ile ilgili yüksek lisans ve doktora araştırmalarını desteklemeli
<ul style="list-style-type: none"> • Halk ve çocuk bölümü ayrı olmalı. Çocuklar için planetaryum düşünülmesi. Çocuklar için ayrı konferans ve sergi salonu olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Kitap tanıtım günleri faaliyeti yapılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Açık havada okuma etkinliği olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şiir dinletileri ve masal geceleri düzenlenmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphaneye geziler(gruplarla geziler) düzenlenmeli
<ul style="list-style-type: none"> • PTT arşivi gibi kent kültürünü anlatacak yapılar / arşivlerden derme seçimi yapılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Sergi katalogları dermede yer almalı
<ul style="list-style-type: none"> • Sanat kitapları toplanıp ayrı bir sergi salonu koleksiyonu düşünülebilir
<ul style="list-style-type: none"> • Kaynaklar sadece İstanbul ile ilgili seçilmeli İstanbulluların ilgilendiği her şey olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul ile ilgili kişilerle kontak kuracak bir sekreteryaya olmalı (canlı kütüphane örneği)

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN FONKSİYONLARI NELER OLMALI?

MASA 6

<ul style="list-style-type: none"> • Kitap bakım ve tamiri için cilt kursları açılıp şimdiden usta yetiştirilmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Fiziksel kaynak ile birlikte dijital kayıtlar için diğer kurumlar ile işbirliği yapılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Müzik notları fotoğraf harita kartpostal koleksiyona dâhil edilmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Kitaba dair olmak eski matbaa makineleri için kütüphanede yer ayrılabilir. Bu şekilde hayatında matbaa makinesi görmeyen insanlar ziyaret eder
<ul style="list-style-type: none"> • Hangi kaynak nerede var?
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul Şehir Arşivi Kaynak Araştırması Yapılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Özel koleksiyonlar Taha Toros, Nadir Türkeli, Semavi Eyice, Çelik Gül Ersoy, Ara Güler

<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphane binası büyümeye hazır yapı olmalı gelişebilecek alanlar bırakılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Yazarlık okulu, kursu açmak buralarda yazarların ders vermelerini sağlamak • Kültürel faaliyetlerde kütüphane külliyesi içinde her türlü sanat faaliyetler sergi tiyatro sinema musiki dinletileri olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye ve dünyada kitap olarak kaynak teşkil edecek koleksiyonları tespit etmek • Halk tipi kütüphanenin her kesime hitap eden tarzda olması gerekir • Şehir Arşivinde İstanbul’la ilgili Türk ve Dünya arşivlerinde dijital kopyaları temin etmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Ülkemizde günümüze kadar kuvvetli kitap /dergi gazete bağışlayanların kitabı yayınlanabilir. Bu olası bağışçılar için teşvik edici olabilir
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul’da aslında birden fazla şehir kütüphanesine ihtiyaç var
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesinin müze konsepti mutlaka olmalı(kent müzesi, kitap müzesi, şehir müzesi, bilim müzesi)
<ul style="list-style-type: none"> • Bağışçı olabilecek koleksiyonerlere çağrı yapılmalı özendirilmeli
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul’daki goygoycular
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul argosu İstanbul kapıları ve hikâyesi • İstanbul çingenelerinin kavgaları ve şarkıları
<ul style="list-style-type: none"> • Halk kütüphanesi külliye tarzında çoklu kompleks
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul’a özgü özel koleksiyonlar • İstanbul çingeneleri • İstanbul delileri
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul âşıkları İstanbul araştırmaları yapanlara çağrı yapılabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Bu coğrafyada yaşamış tüm kesimlere özgü kütüphane hizmet planlamaları olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesinin ismi “KÂTİP ÇELEBİ İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİ”
<ul style="list-style-type: none"> • Kültürel faaliyetler(cep sinemalar, tiyatro, opera, atölye, teknoloji atölyeleri) yapılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Beyazıt Çınaraltı’ndaki hülleci evi ve hülleciler
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir arşivi, önemli aile arşivi, Osmanlı arşivi, araştırma merkezleri ile işbirliği çalışmaları yapılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul’da yaşamış hangi yazar nerede oturmuş? Araştırma yapılabilir, plaket çıkılabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Sanat galerisi mutlaka olmalı, İstanbul şarkıları icra eden koronun oluşturulması
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul sokak isimlerinin yeniden gözden geçirilerek yanlış yazılanların düzeltilmesi mesela, Harik Zedeler (Harik Zedeler) yazılmış
<p>İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN FONKSİYONLARI NELER OLMALI?</p>
<p>MASA 7</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Belli sayıda bağış yapan ya da yapacaklar için, onları teşvik etmek babında onlarca kütüphanede özel bir yer tahsis edilmesi, bir pano kurulup, o panoda işaretlenmesi ya da onlarla ilgili tanıtım filmlerinin hazırlanıp, bu filmlerin farklı platformlarda gösterilmesi
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul’da ve İstanbul dışında bulunan kütüphane ve kişilerdeki mükerrer olan yayınların bir kopyasının temin edilmesi ve dijital ortama aktarılması ya da dijital kopyasının alınması önemlidir
<ul style="list-style-type: none"> • Şahıs kütüphanelerinin müze ya da kütüphane gibi devralmak ve ilgili şahıslara çalışma ofisi hazırlamak
<ul style="list-style-type: none"> • Kamu ve özel kütüphanelerde İstanbul ile ilgili materyallerin çift nüshalarının, bir yönetmelik ile istemesi
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul ile ilgili şiir, müzik dinletileri, resim, fotoğraf sergileri, gravür sergisi gibi faaliyetlerin yer bulması; İstanbul’a ilgili bilgi ve yaşanmışlığa sahip kişilerle sözlü tarih çalışmasının yapılarak, bu bilgilerin derlenip, kütüphaneye dâhil edilmesi

<ul style="list-style-type: none"> • Araştırma merkezlerinin; araştırma konusunun başlık içeriğine göre sınıflandırılması göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin; İstanbul'da sanat, sosyal yaşam, matbaalar, matbaacılık, giyim-kuşam vb. İstanbul ile ilgili konularda çalışma yapanlara yönelik olması uygun olur
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'a ilgili konularda araştırmalar yapmış ya da yapacak olan yerli / yabancı yazarlar için, kütüphane içinde bir çalışma ortamı oluşturulmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesinin, kesinlikle bir halk kütüphanesi olmadığı fonksiyonel olarak ve kullanıcı seçimi açısından bunun altının çizilmesi gerekmektedir
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul şehri ile ilgili arşiv niteliğindeki, kitap dışı her türlü malzemenin koleksiyona dâhil edilmesi gerekmektedir. Bu konuda şehir tarihçileri, sosyal ağlar, koleksiyonerler ve konuyla ilgi uzmanlardan faydalanılması gerekmektedir
<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphane içinde; İstanbul mutfağında örneklerin alacağı bir mutfak/kafe, İstanbul'u anımsatan hediyelik eşya satan bir bölüm olmalı • Sanatsal ve kültürel faaliyetlerin, halk eğitimi faaliyetlerinin yapılacağı özel konferans, sergi salonları olmalı

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN FONKSİYONLARI NELER OLMALI?

MASA 8

<ul style="list-style-type: none"> • Çelik Gülersoy Kütüphanesi kapandı. Bu koleksiyon ile ilgilenilmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Göç konusuyla ilgili kitap + fotoğraf vb. kaynak+ özel bir bölüm(salon) oluşturulmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Borusan Müzik Kütüphanesi kapandı, ilgilenilebilir
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul ile ilgili araştırma merkezlerini koordine etmek, yapılan araştırmaları tekrarlayarak sunmak amaçlardan olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'da yapılan, İstanbul ile ilgili araştırmaları koordine etmek, fon desteğinde bulunmak gerekir
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul konusunda yayınlanmış her türlü formatla ilgili bilgi kaynakları bulunmalı ve kütüphaneye kazandırılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Özel koleksiyon sahipleri, yaşlı bakıma muhtaç yazarlar gibi mesleğinde son demi yaşayan kişiler şehir kütüphanesi ile onurlandırılmalı • Bakıma ihtiyacı olanların ihtiyaçları darülaceze tarafından sağlanmalı. Şehir Kütüphanesi, Darülaceze, yazar evi, çocuk atölyesi bir arada olmalı bu insanlar onurlandırılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Kamu spotu ile değerli eserler, nadir eserler, el yazması eserler şehir kütüphanesine ödül karşılığı temini sağlanmalı. Pek çok vatandaş elindekinin kıymetini bilmiyor. Bunun değerlendirilmesi yapılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphaneleri halk kütüphaneleri ile entegre olmalı • Nitelikli araştırmalar için özel sektör, holding, sanayi sektörü gibi temsilciler sponsor olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Yazar evi ve şehir kütüphanesi ile bütüncül bir bölüm; yazarın evi şeklinde ilerleyen yaşına binaen bakımı ihtiyaçları karşılanabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Kültürel faaliyet olarak İsmek, ileri ihtisas merkezi, şehir kütüphanesi ile birlikte aynı çatı altında olmalı, taşra teşkilatı yeni başlayanlar için devam etmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi için sıra dışı bütçe oluşturulmalı, mali kaynakları güçlendirilmeli • Geniş bir bağış politikası oluşturulmalı • Özel koleksiyonlar şehir kütüphanesine kazandırılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphaneye kaynak oluşturmak üzere şehre ait roman, hikâye, resim, fotoğraf yarışması ile şehrin ve kütüphanenin tanıtımı ile kaynak oluşturulmalı

• Yazarlar İstanbul'da misafir edilerek tanıtımı sağlanmalı
• Halit Refik, Semavi Eyice, İlber Ortaylı gibi özel koleksiyonlar gerekirse satın alınmalı
• Şehir kütüphanesi ile İstanbul'daki pek çok araştırma merkezleri şehir kütüphanesi tarafından koordine edilerek mükerrer çalışmalar önlenmeli uzlaşmalar sağlanmalı
• İstanbul ile ilgili araştırma merkezleri şehir kütüphaneleri tarafından desteklenmeli araştırmalar paylaşılmalı
• İstanbul ile ilgili kitap hazırlayan şahıslar, kitap basılmadan önce tashih ve gerekirse editörlük hizmetini şehir kütüphanesinin ilgili biriminden alabilmeli
• Çok sayıda kapatılmış kütüphane/kitaplık nedeniyle kimseyle paylaşılmayan özel koleksiyonlar var. Şehir Kütüphanesi aracılığıyla bu özel koleksiyonlar kazanılabilir ve bu sorun halledilebilir
• Nitelikli araştırmalar için "projem İstanbul" şeklindeki teşvikler özel sektör, yayın evi ve diğer kamu kurumlarınca teşvik edilmeye devam ettirilmeli
• Özel koleksiyon sahibi kişiler oluşturulacak şehir kütüphanesinde onore edilmeli
• Yazarlık atölyesi, şiir atölyesi, öykü atölyesi gibi çalışmalar odağında yazar ve şairlere çalışma mekânı ayrılabilir
• Şehir kütüphanesi, kent arşivi rolünü oynayabilmeli fonksiyonları arasında bu başlığa da yer verilmelidir
• Halka; şehir kütüphanesinin önemi ve değeri anlatılmalı, bağışlar özendirilmeli
• Şehir kütüphanesinin maddi kaynaklarını destekleyici fonlar oluşturulmalı
• Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Türk Tasavvuf Müziği, Karagöz-Hacivat, Hat, Ebru, Minyatür, sokak oyunları, el işleri, el sanatları gibi folklorik unsurlarımızı yaşatacak hizmetler oluşturulmalı
• Çeviri merkezi kurulmalı
• Şehir kütüphanesi, mevcut düzende merkezi yönetime bağlı halk kütüphaneleriyle paralel ve olabildiğince üst düzeyde bilgi, kültür ve sanat odaklı hizmet vermelidir
• İstanbul odaklı kitap yazacak yazarların kullanımına alan ayrılabilir
• Genel anlamda çalışma yapan yazarlar içinde düşünülebilir bu
• Şehir Kütüphanesi'nin ulusal ve uluslararası kamuoyunun gündeminde sürekli var ve kalabilmesi için güçlü ve doğrudan üst yönetime bağlı bir halkla ilişkiler birimi bulunmalıdır
• Özel koleksiyonların sahibi olacak değerli kişilerin istedikleri zaman kullanabilecekleri odalar ayrılabilir
• Koleksiyon geliştirme kaynak sağlama konusunda belediye bütçesinden Şehir Kütüphanesi'ne yeterli düzeyde bütçe ayrılmalıdır

İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN FONKSİYONLARI NELER OLMALI?

MASA 9

• Şehir kütüphanesi İstanbul hakkında yapılacak araştırmaları bilgi ve maddi kaynak olarak desteklemeli
• Şehir kütüphanesi ilçelerdeki birimler de halk kütüphanesi hizmetleri vermeli
• Şehir kütüphanesi halk kütüphanelerine de örnek yapıda olmalı
• Özel koleksiyonlar muhakkak alınmalı her bir koleksiyon ayrı olarak kataloglanmalıdır
• Kentin tarihi, kültürel ve sanatsal kimliklerini gelecek kuşaklara aktarmak adına eğitici çalışmalar yürütülmeli, üretilen çalışmaların izleyicisiyle bütünleşmesi için gerekli destek sağlanmalıdır
• İstanbul "şehir" kütüphanesi Türkiye'de "ilk" olacağından örnek bir kurum olmalı

• Kent belleğini oluşturacak tüm materyali toplamalı
• Şehir kütüphanesi "şehir arşivi" görevi görmemeli. "Şehir Arşivi"ni şehir müzesi ve arşivi oluşturulmalı
• Şehir kütüphanesi için standartlar olmalı
• Yeni mevzuat oluşturulmalı
• Halka kapalı bir şehir kütüphanesi olmaz
• Her türlü İstanbul araştırmalarına bilgi kaynağı sağlayacak bir şehir arşivi yaşama geçirilebilir
• Şehir kütüphanesi "gelecekte kütüphane nasıl olmalı? " sorusuna örnek olacak bir cevap niteliğinde olmalı
• İstanbul şehir kütüphanesi " şehrin kütüphanesi " olacaksa İstanbul hakkında her şeyi içermeli
• Sadece İstanbul'la ilgili koleksiyonlar alınmalı
• Arşivsiz şehir kütüphanesi olmaz
• Şehir kütüphanesi şehre yayılan şubeleri üzerinden halk kütüphanesi hizmetini yaygınlaştırmalıdır

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN KOLEKSİYON ÖZELLİKLERİ

MASA 1

• Derleme: yazma kataloglama basma (eski harfli, referans kütüphane
• Bağış kitap sayısını arttırılmak için, kütüphanenin güven duygusunun gelişmesi gerekir
• Şehir kütüphanesi derleme konusuna tabi kütüphaneler arasına alınmalı
• Şehir kütüphanesinde fotoğraf arşivi oluşturulmalı
• Dijitalleşme yeni nesil ihtiyaçları karşılayacak yayınların e-ortamdan sunulması
• Kaynaklar; her yerde var olan dışında az veya tek olan nadir kaynaklara yönelmeli
• Şehir kütüphanesinin derme özellikleri:
• Derleme kanunu: derleme kanununda yapılacak değişiklik ile İstanbul şehir kütüphanesi de derleme kütüphanesi kanununa girmeli ancak alacağı yayınları seçme ayrıcalığı sağlanmalı(TBMM kütüphanesi gibi)
• Geleneksel kaynaklar: yazılı ve basılı kaynakları içeren güçlü bir koleksiyon olmalı. El yazmaları ve nadir eserler de bu kapsamda düşünülmeli. Mükerrerler oluşturmak yerine başkalarının yapamadığı derme geliştirme olanakları yaratılmalı(nadir eserlerin arşiv belgelerinin satın alınması gibi) referans kütüphanesi: referans kütüphanesi olmalı. İstanbul ile ilgili ilk akla gelen özel hizmetlerin ve özel dermelerin olduğu bir kütüphane olmalı
• Dijital kaynaklar: nadir yazma eserleri dijitalleştirilmesi bir program dâhilinde devam edecek. Ana derme dijital kaynaklarla desteklenecek. Gazete ve dergilerin İstanbul baskılarının dijital kopyaları sağlanmalı
• Görsel-işitsel materyaller: şehrin sanatsal, kültürel vb. Görsel-işitsel kaynaklarını bulundurmali. Şehrin diskoteği, filmoteği konumundan zengin bir müzik, sinema, resim, CD, DVD, kartpostal, afiş vb. Dermesine sahip olmalı bunların kullanımında telif hakkı konusu değerlendirilmeli
• Bağış teşvik politikaları: bağış dermelerinin bütünlüğünün korunması önemli ancak bu tür dermelerde eleme yapılmalıdır. Bağış için teşvik önlemleri getirilmelidir. Bağış yapana koleksiyonunun katalogunun çıkarılıp korunacağı garantisini verilmeli bağışçıya güven verme adına önemlidir. Kütüphanenin amaçları doğrultusunda bir bağış politikası olmalı
• Arşiv koleksiyonları: kişisel arşivlerin dermeye kazandırılması sağlanmalıdır. Özellikle İstanbul ile ilgili kişisel arşivler temin edilmeli ve düzenlenmesi yapılmalı

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN KOLEKSİYON ÖZELLİKLERİ**MASA 2**

- Kızılay, emniyet, nüfus memurluğu, emekli sandığı gibi kurumlarının arşivini(şehir ile alakalı) dijital ortama alınması
- Şehir araştırmaları için kullanılması
- İstanbul ile alakalı basılmış bütün seyahatnamelerin koleksiyonunun yapılması, İstanbul büyük çapta Türkiye hakkında yayınlanan eserlerin temin edilmesi
- İBB seminer ve konserlerinin arşive konulması, bu dijital arşivin kullanıcılara verilmesi
- İstanbul semtleri tarihi çalışmaları yapılmalı
- Sözlü tarih çalışması yapılarak, sözlü bellek kurulması
- İstanbul'un her sokağının ve tarihi yerlerinin envanterinin yapılması
- İstanbul fotoğrafları arşivi yapılması
- Yeni İstanbul fotoğrafı arşivi yapılması
- Yurt dışındaki koleksiyonlarda var olan İstanbul ile alakalı kaynakların elektronik olarak temini gerekir
- Derleme kanunu, "şehir kitap" için uygun bir uygulama olamayabilir. Koleksiyonun seçilebilmesi
- Resmi kurumların (Tansa Birimleri – Valilikleri) o şehre ait araştırma malzemeleri "şehir kütüphanesi" kazandırılmalı
- Kütüphaneler "dijital merkez" olma özelliği taşımali. Farklı merkezlerden koleksiyonları elektronik ortama atılarak derlenmeli
- Koleksiyon sergileri, onun kullanıldığı üretildiği ortam, renk, görüntü ve bakım bile verilebilmeli
- Şehir kütüphanelerinde koleksiyon (değer verilen malzeme.) saklamak yerine kullanıma mutlaka sunulmalı
- Koleksiyonlarda değerli niteliklerin algısal olarak mekânsal deneyimi de öneme çıkarılmalı
- Derleme kanunu, şehir kütüphanesi özelinde bilgi taşıyıcıları açısından fonksiyonel olmayan birikime yol açacaktır. Yerel derleme kanunu düşünülebilir
- Yurt dışına kaçırılan eserlerden şehirlerle ilgili olanların kopyalarının temini
- Derleme almak istemeyen veya çıkarılması düşünülen kütüphaneler yerine (Adnan Ötügen, İzmir Milli Kütüphane) şehir kütüphanesi dâhil edilebilir

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN KOLEKSİYON ÖZELLİKLERİ**MASA 3**

- Şehir kütüphanesine bağışta bulunan insanlar /kişiler için moral ve modeli teşvik getirilmelidir
- Şehir kütüphanesinde şehrin görsel ve işitsel/sözlü tarih, tarihini yansıtacak her türlü materyale yer verilmelidir
- Efemera alımları için önemli bütçe mutlaka ayrılmalı

<ul style="list-style-type: none"> • Kültür ve sanat eserleri kanunu • Kitapların ödünç alınmalarını engelleyen bu kanunda değişikliğe gidilmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Geleneksel kaynaklar mutlaka olmalı “kitap kokusu” olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Telif kanunu mutlaka yeniden ele alınmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Hem geneleksel hem de sayısal kaynaklarda mutlaka koordineli çalışılmalı • Sayısal kaynaklar paylaşılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Farklı olmalı batıda kütüphaneler kitap temininde daha yüksek meblağlar ödüyor, bizde de bu yönde bir değişikliğe gidilmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Ödünç verme konusunda ilke kararları alınmalı • Çocuk kitapları mutlaka ödünç verilmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Derleme yasası uygun değil • Ancak, satın almalarda (dağıtımcıdan, özel kişilerden vb.) mevzuat özellikle vergi yükü bakımından kurtarılmalıdır.
<ul style="list-style-type: none"> • Görsel, işitsel malzeme mutlaka olmalı • Mutlaka oyuncaklı kitaplar (başında ses, müzik çıkaran vb. kitaplar) ve sesli kitaplar olmalı

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN KOLEKSİYON ÖZELLİKLERİ

MASA 4

<ul style="list-style-type: none"> • Dijital kaynak olarak İstanbul da yayın yapan radyoların podcastleri arşivlenebilir
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphaneleri her yıl İstanbul ile ilgili çıkan makale, kitap, beste gibi eserlerin bibliyografyasını yayınlayabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Teknolojik alt yapı sağlanarak elektronik ortamda üretilen her ürüne ev sahipliği yapılabilir: Dijital ev sahipliği
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi kent arşivinin oluşturulması için her türlü tarihi arşiv koleksiyonlarını toplamalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Derleme kanununa eklenecek bir madde ile şehir kütüphanesinin derleme kanunu ile koleksiyonu geliştirilmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Dijital belgelerin güvenilirliğinin nasıl sağlanacağı konusunda çalışmalar yapılması
<ul style="list-style-type: none"> • Özel arşivlerde bulunan özel koleksiyonların şehir kütüphanelerince tescil edilmesi ve el değiştirildiğinde şehir kütüphanesinin haberi olması
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesinin finansı için İstanbul’da yaşayanların benzin, su, İGDAŞ ve benzeri faturalarla küçük bir artış ile finans sağlanabilir
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul ile ilgili özel koleksiyonların değiştirilmesi sırasında şehir kütüphanesine bilgi verilmesi

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN KOLEKSİYON ÖZELLİKLERİ

MASA 5

<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesinin kapasitesi, koleksiyon geliştirmesi göz önüne alınıp ona göre belirlenmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Derleme kanunu ile yayın seçimi yapılacaksa bu seçim konusunda uzman kişilerce oluşturulacak bir komisyonca yapılmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Derleme kanunu ile seçmeli yayın alınabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Türkiye için derleme kanununun ve telif hakları yasasının düzenlenmesi şarttır

<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi içerik sağlama politikası çok iyi belirlenmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Farklı bağış teşvik politikaları belirlenebilir. Örneğin plaket üzerine isim yazmak, fotoğraflarını asmak, özel isim/ özel oda ayırmak olabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Bağışlar şartlı olarak alınabilir, seçilebilir. Fazla nüshalar ve koleksiyona uygun olmayanlar bir veri tabanı üzerinden ihtiyaç sahibi kurumlara verilebilir
<ul style="list-style-type: none"> • Koleksiyon sağlama konusunda sahaflar, koleksiyonerler, kütüphaneciler arasında ortak ilişkiler kurulmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi, kültür kompleksi içinde düşünülüyorsa ayrı binalarda olmalıdır Kütüphane, opera, tiyatro binaları ayrı yapılmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi yapılacak mekânın çevre düzenlemesi özel bir şekilde gerçekleştirilmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • İyi bir müzik ve sinema arşivi olmalıdır. Bu derme için ayrı sinema ve müzik salonları düşünülmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'un büyükşehir ve ilçe belediyelerinin yayınları eksiksiz yer almalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'a gelen ünlü yabancı sanatçıların kayıtları kütüphanede yer almalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir arşivi içinde PTT, İSKİ, vb. gibi arşivlerden kent kültürüne uygun koleksiyon seçilmelidir. Bu koleksiyon; sayısal ortama aktarılmalıdır

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN KOLEKSİYON ÖZELLİKLERİ

MASA 6

<ul style="list-style-type: none"> • Kamu spotları ile televizyonlarda kitap bağışı için kampanya düzenlenebilir, koleksiyonerlere kütüphanelerde koleksiyon ismi verilebilir
<ul style="list-style-type: none"> • Derleme kanunu kapsamında kurulacak şehir kütüphanesi dâhil edilmelidir. Yılda 50.000 kitap büyük bir maliyet yaratmaktadır
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul şehir kütüphanesi vakfı kurulmalı vakıf üzerinden bağışçılar desteklenmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Derleme kanununun düzenlenmesi: Bu kütüphane içine alınmalı • Dijital kaynakların tüm eserlerde dijitali yapılmalı • Görsel işitsel malzemeler yer almalı filmler yer almalı arşivlerden dijital kopyalar alınmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Bağış teşvik için İstanbul şehir kütüphanesi vakfı kurulabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Dijital kaynakların sağlanmasında devletin eylem planının oluşması çok önemli
<ul style="list-style-type: none"> • Bağış teşvik için kütüphanenin yaşlı koleksiyonerlere desteği çok önemli <ul style="list-style-type: none"> ✓ Mezarlık sağlama ✓ Ölene kadar bakım
<ul style="list-style-type: none"> • Bağış teşvik politikasını G8 ve G20'nin bağış teşvik politikaları incelenebilir
<ul style="list-style-type: none"> • Şemsettin Özepe'nin Fatih'te yaşadığı bina varisleri tarafından satışa çıkarılmış durumda, satın alınıp kütüphane olarak hizmete sunulabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Arşiv koleksiyonerleri (fotoğrafçılar, evraklar, diplomalar)
<ul style="list-style-type: none"> • Kamu spotu farkındalık yaratılmalı halka özendirme çalışmaları, bağış yapan birinin isminin yayınlanması
<ul style="list-style-type: none"> • Yaşı ilerlemiş kitapsever ve koleksiyonerlerle iletişime geçilmesi

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN KOLEKSİYON ÖZELLİKLERİ**MASA 7**

- Efemera malzemelerin de kütüphaneye dâhil edilmesi önemlidir. Örneğin sinema bileti, otobüs bileti, tramvay şoförünün kıyafeti, İETT malzemeleri, vb.
- Kütüphaneye bir bağış politikası belirlenmelidir
- Şehir kütüphanesi İstanbul'un hafızasının korunduğu yer olmalıdır
- İstanbul ile alakalı basılan her yayında bir nüshanın şehir kütüphanesine gelmesi için yasal düzenleme yapılması
- İstanbul'un eski mahalle kültürü, yaşamı hakkında yapılmış çalışmaları, yayınları ve o dönemi yaşamış hayatta olan kişilerden elde edilecek bilgi ve belgeleri de kütüphane kapsamına dâhil etmek gerekiyor
- Kütüphane koleksiyonunun(görsel, işitsel, dijital kaynaklar) görme, işitsel, bedensel engelliler yönünde geliştirilmesi ve buna yönelik materyal gerekmektedir. Örneğin solaklar için bile malzeme olmalı ve tasarıma dâhil edilmelidir
- Derleme kanunu kapsamında, İstanbul ile ilgili yapılmış konu sınırı olmaksızın her türlü yayının bir kopyasının şehir kütüphanesine gönderilmesi, yasa ve yönetmelik ile zorunlu hale getirilmelidir
- İstanbul şehir kütüphanesi şehrin hafızasını yansıtacak her türlü bilgi, belge, malzemeyi ihtiva edebilmelidir. Bu bağlamda kütüphane dışı materyali de içereceğinden her türlü malzeme ve özel arşivler de dâhil edilmelidir. Bu özelliğiyle bir arşiv koleksiyonu da olmalıdır
- Satın alma ve bağış konusunda yapacakların tespit edilmesi ve onları kütüphane içinde zaman geçirebilecek, araştırma yapabilecekleri bir ortam tahsis edilmesi ve bu konularda nasıl bir politika izlenmesi konusunda karar verebilecek yetkinliklere sahip kişilerden, uzmanlardan oluşacak bir kurul, danışma kurulu oluşturulmalıdır
- İstanbul'da belli bir süre yaşamış kişilerin İstanbul anılarını anlatacakları bir kayıt odası oluşturulmalıdır. Bu bir çeşit sözlü tarih çalışması olacaktır. "Çılgın proje"

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN KOLEKSİYON ÖZELLİKLERİ**MASA 8**

- İstanbul'da yaşayan eski İstanbulluların hatıraları derlenebilir. Canlı arşiv denebilecek bu şahıslar bir an önce kayıt altına alınmalı
- İstanbul ile ilgili dijitalleştirilen malzemeler bir veri tabanı oluşturularak dışarıya açılabilir yani ücretli veri tabanı olarak yurtiçi ve yurtdışında erişim sağlanabilmelidir
- Şehir kütüphanesi içerisinde dijitalleştirmeye ilgili teknik yönden ileri seviyede ve kapsamlı bir ünite/bölüm oluşturulmalı. Sürekli olarak teknolojik açıdan yenilenmeli
- Canlı bilgi kaynakları(insanlar) ile röportajlar yaparak şehir arşivine kaydedilmeli, kazandırılmalıdır
- Türkçe ve yabancı dilde dijital arşivler(veri tabanlarının) temin edilmeli
- Kişilerin ve kurumların ellerinde bulunan film, arşiv, pul para ve sair arşiv koleksiyonlarının sağlanabilmesi için politika oluşturulmalı ve bunun için geniş bütçelerde ayrılabilir
- Koleksiyon konusunda iddialı olmak durumunda olan bir şehir kütüphanesinin, çok farklı tür, format, içerik ve boyuttaki bilgi, sanat ve kültür unsurunu bağış olarak alınması hem tabii, hem de gereklidir
- Ancak geçmişten beri kütüphanelerimizde bu konuda yaşanagelen kimi problemlerin, şehir

kütüphanesinde de yaşanmaması için en başta ve en açık şekilde bir bağış politikası oluşturulmalı ve bu bağışçı olabilecek özel ve tüzel kişileri “doğru” motive edebilmek adına, klasik ve modern iletişim kanallarından görsel olarak ilan edilmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Şahısların ellerinde bulunan muhtelif koleksiyonlar, sahipleri teşvik edebilecek şehrin kütüphanesine kazandırılabilir • Yurtdışındaki arşivlerden İstanbul’la ilgili vergilerin suretleri istenebilir
<ul style="list-style-type: none"> • Tarihi hüviyete sahip ve hâlâ yaşayan kişilerin kitap ve arşivlerini bağışlamaları halinde ayrı bir koleksiyon oluşturulmalı ve bağışçının gerektiğinde girip çalışma yapabileceği bir oda, ofis bulunmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Osmanlı dönemi arşiv kaynaklarının ileri seviyede okuyabilecek ve anlayabilecek kapasitede araştırmacılar için kurslar açabilir
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul ile ilgili görseller, kitaplar dijital ortama aktarılması, konuyla ilgili veri tabanı oluşturması gerekir
<ul style="list-style-type: none"> • Derleme kanunlarından yararlanmamalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesinde dijitalleştirme merkezi kurulmalı ve anadan doğma dijital olmayan yayınları dijitalleştirerek hizmete sunmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Nakdî yardım sağlamaya yönelik etkinlikler düzenleyebilmeyi, buna imkân verecek politikalar oluşturulmalı • Ünlü yazar, sporcu, sanatçı kişilerin kıymet ifade eden kişisel eşyalarını (forma, kostüm, elbise gibi) açık arttırmaya sunma; prestij kitap yayınlayıp üst düzey kişilere satış gibi
<ul style="list-style-type: none"> • Konu ve işlevleri bağlamında, şehir kütüphanelerinde geleneksel kaynakların sağlanmasına devam edilmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Görsel ve işitsel kaynaklardan İstanbul koleksiyonu oluşturulmalı. Türk filmleri, videolar, fotoğraflar, kasetler, CD’ler vs. • Yurt içi ve yurt dışından bu malzemeler veya kopyası derlenmeli

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN KOLEKSİYON ÖZELLİKLERİ

MASA 9

<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanelerinin ilçe şubeleri koleksiyonları o ilçenin taleplerine göre oluşturulmalı. İlçe kütüphanelerini kitap satın alma bütçesi olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi koleksiyonunu satın alma yöntemiyle sağlamalı. Bunun için yeterli bütçe oluşturulmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir Kütüphanesi “Derleme Kütüphanesi” olmamalı. Zaten 6 kütüphane Derleme kanunundan yararlanıyor
<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphanenin bağış politikasına uygun ve önemli koleksiyonlar için özel bölüm, oda vb. açılabilir. Katalogda belirtilebilir
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul’a dair her şeyi içerecek arşiv koleksiyonu oluşturulmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir Kütüphanesi ‘Halk Kütüphanesi’ işlevi ile çağdaş yöntemle 7 gün 24 saat çalışmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Bağış teşvik politikaları ile ilgili şehir kütüphanelerinde bir politika oluşturulmalı. Oluşturulacak olan “bağış politikası” kapsamında çalışmalar yürütülmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir Kütüphanesi “Halk Kütüphanesi” niteliğinde olacaksa, okur talebine uygun koleksiyonunu oluşturulmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi farklı dil, kültür ve etnik gruplar için şube kütüphaneler kurmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Koleksiyonun nasıl biçimleneceği belirlendikten sonra bağış politikası belirlenip, amaca uygun bağış almalı

<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi tüm bilgi kaynaklarını kullanmalı, dijital kaynaklara abone olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Geleceğe yönelik planlama(10-25 yıllık) yapılarak koleksiyon politikası oluşturulmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi “İstanbul ‘un İhtisas Kütüphanesi” niteliğinde olacaksa İstanbul ile ilgili tüm yayınların koleksiyonunu toplamalı
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul Şehir Kütüphanesi İSAM örneği göz önüne alınarak ihtisas kütüphanesi olarak kurulabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Sağlamada sipariş usulü yayın alabilmeli
<ul style="list-style-type: none"> • İç mekân tasarımı özel ve konseptte uygun mobilyalar olmalı

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN YERİ VE YÖNETİM YAPISI

MASA 1

<ul style="list-style-type: none"> • Lokasyon olarak merkezi ulaşımı kolay bir mekân simge bir bina – Taksim AKM - Beyoğlu
<ul style="list-style-type: none"> • Yönetim merkezi yönetim sistemine ilaveten özel danışma kurumu oluşturulmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi özellikle üniversitelerin yanlarında bulunmalı yerli ve yabancı araştırmacıların rahat erişebileceği bir yerde olmalı. Taksim o amaçta değerlendirilmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Tepebaşı TRT binası ve etrafı da şehir kütüphanesi olarak düşünülebilir • Öncelikle kütüphane olarak tasarlanan yeni bir bina yapılmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi İstanbulun ulaşımı en rahat lokasyon da yer almalı • Bu amaçla AKM binası ve yanındaki trafik otoparkı düşünülebilir • Burada yapılacak mimari özelliği olan simge bir yapı bu ihtiyacı giderebilir
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesinin yeri ve yönetim yapısı – en uygun yer Taksim meydanı gerekçeleri iyi anlatılmalı • Sur içi, Beyoğlu, Şili, Tepebaşı civarında olabilir • Metro deniz ve otomobil ile ulaşımına yakın yer olmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Atatürk kitaplığının yanında yapılacak bir bina Atatürk kitaplığını ikinci bir plana itmemeli. • Turistlerin güzergâhlarının önünde olması da önemli prestij bir kütüphane olacağından Türkiye için bir imaj olacaktır
<ul style="list-style-type: none"> • Haliç boyunda olması avantajdır • Alternatif olarak Tepebaşı ya da Kadıköy olabilir • Yerin altına inebilme(depolar için) anlamında zeminin uygun olduğu bir yer olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • AKM binası yerinde hem şimdiki işlevlerini hem de kurulacak kütüphanenin işlevlerini icra edebilecek simge bir yapı kurulabilir. Bu konuda ilgili kuruluşların ikna edilmeleri önemli • Çağdaş bir mimariyi yansıtan bir bina olmalı yüz yıl sonrasında bugünün mimari simgesi olabilmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Belediye kurarsa yönetim belediyeye bağlı olacaktır • Bir başkan bir yönetim kurulu bir vakıf ve ticari işletmesi olmalı • Yönetim kurulu yerine danışma kurulu oluşumu suiistimali önleyecektir
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul’daki kütüphanelerin yeniden yapılandırılması nasıl olmalıdır? • Büyükşehirdeki kütüphanelerin yönetimi yerel yönetime devredilmesi için gerekli yasal düzenleme için öneride bulunmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphanenin yeri ve müstemilatı “alan yönetimi” anlayışı ile yapılandırılabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Çalıştırılacak personelin bilgi ve belge yönetimi formasyonu almış olması gerekli aynı zamanda sürekli kendini yenileyici mesleki gelişime eğitimlerle katılmalıdır

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN YERİ VE YÖNETİM YAPISI**MASA 2**

- Yerel yönetimler ile beraber oluşturulacak STK ve Kent konseyi ile beraber yönetilmelidir
- Sarayburnu'nda bulunan askeri alan, Topkapı Sarayı içinde bulunan matbaa binaları ve askeri alan araştırma ve müze için uygun
- AKM ve bitişiğindeki lokasyon Atatürk kitaplığına kadar olan bölge
- Halk ve çocuk kütüphanesi
- Selimiye kışlası, Harem otogarı arazisi
- İMÇ Blokları, Süleymaniye Camii önünden sahile kadar olan iş hanlarının yeri
- Şehir kütüphanesi belediyeye bağlı ancak özerk bir yapı olmalı
- İstişare heyeti kurulmalı
- Şehir kütüphanesi için mekân merkezi bir yer (Suriçi) olmalı
- Şehir kütüphanesi için Sultanahmet'teki eski adliye binası
- Taksim AKM'nin bulunduğu yeri şehir halk kütüphanesi
-Sirkeci tren garı ve Gülhane içine akademik kütüphane, çalışma enstitüsü şehir müzesinin kurulması iyi olur
- Kütüphanenin özel bir kanun ile korunması sağlanmalı. Akademik bir kurul kurulup ortak yönetim olmalı
- Sirkeci, Gülhane parkı içi kültür merkezi haline getirilmeli.
-Topkapı Sarayı aşağı kısmı olan askerî alan ve eski devlet matbaasını bu kültür merkezine dâhil edilebilir
- -Selimiye kışlasının ve Harem otogarının kültür mekânı haline getirilmesi,
-Eski sur ve alaylarının canlandırılması
- Toplu taşıma hatlarında merkezi konumda olmalı
- Konumu merkezi olmalı. 24 saat kolayca güvenli ulaşılabilecek konumda olmalı
- Tüm enstitüler ve öğrenim, araştırma merkezleri ilgi ilişkiler zinciri ağında olmalı
- Yönetim sanat ve bilimi de içermeli
- Yönetim verileri açıkça paylaşmalı
- Yönetim çok katmanlı ilgi, bilgi grupları ve halkı da içermeli. Bu gruplar danışmanlardan daha önemli

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN YERİ VE YÖNETİM YAPISI**MASA 3**

- AKM yıkılıp ve yeniden kütüphane gerçekleştirilsin.
  - Haydarpaşa Garı
  - AKM + otopark İETT garajı
  - Sultanahmet veya Taksim
  - AKM – Stadyumlar şehir dışında olmalıdır kütüphaneler kurulmalıdır
- 1) AKM + gezi parkı
  - 2) Selimiye Kışlası
  - 3) Haydarpaşa Garı

<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul Şehir Kütüphanesi, şehrin merkezi yerinde, gezi merkezlerinin ve ulaşımı kolay bir yerde tercihen Taksim veya Sultanahmet meydanında olmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir Kütüphanesinin yönetimi STK, TDK, Kültür Bakanlığı ve üniversitelerden temsilcilerinden oluşan bir komisyon tarafından hazırlanacak bir özel yönetmelikle yönetilmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Yönetimde STK'ların da katkısı olmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Yönetimde gerçekçi uygulanabilir performans ölçüm kriterleri olmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul BB'ne bağlı daire başkanlığı olarak kurulmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Belediyeye bağlı olmalıdır fakat bir özel yönetim de olmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi İBB bünyesinde özerk bir yönetime sahip olmalıdır. Bu yapıda oluşturulacak yönetimde STK'lardan TKD'den, Kültür Bakanlığı ve valilikten temsilcilere yer verilmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Birbirinden farklı mevzuatla çalışan çeşitli kütüphanelerin yek yaptırımlı iş birliği yapabilmesi mümkün değil. Ancak benzer kurumlar arası iş birliği şart
<ul style="list-style-type: none"> • Belediye kanununun(2005) kütüphane kurmaya izin veren kütüphane kurma işini bir görev olarak tanımlayan şekilde revize etmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Yönetim; şehirlî potansiyel kullanıcıyı daha iyi takip etmesi için sürekli canlı ve aktif tutacak şekilde örgütlenmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Merkeze bağlı şubeler 0-16 yaş arası olmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Belediye kanuna şehir kütüphanesi kurulması ve yönetilmesi ve işletilmesi için maddeler konulmalıdır

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN YERİ VE YÖNETİM YAPISI

MASA 4

<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphane bir ticari işletme gibi düşünülmeli
<p>Yerel yönetime bağlı özerk bir yapı oluşturulmalı</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bütçe • Yönetim • İşletme <p>Bu yapı tarafından sürdürülmeli</p>
<p>Aranılan değil karşılaşılan bir yerde olmalı</p> <ul style="list-style-type: none"> • Öncelikle Taksim • Alternatif olarak Sultan Ahmet ve Üsküdar düşünülebilir
<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphanenin yer ve yönetimi <p>Mevcut kütüphanelerin eksiklik ve hatalarını tekrarlamamalı belediye kütüphanelerinin tercih ediliyor olmasından yola çıkılarak memnuniyetin üst düzeye çıkarılması</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanelerinin yeri ve yönetimi <p>Merkezi, ulaşımı kolay, tarihî merkezden uzak olmayan bir yerde kurulmalı AKM binasının 'Şehir Kütüphanesine' dönüştürülmesi pratik ve uygun bir secim</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanelerinde halkla ilişkiler birimi bulunmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesinin yönetimi İBB tarafından gerçekleştirilmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Kurulacak olan şehir kütüphanesinin organizasyon yapısı ve yönetimi çok güçlü olmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi çalışmaları, halkın gözünün önünde şeffaf bir şekilde gerçekleştirilmelidir

<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi aranılan yerde değil, karşılaşılan yerde olmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi cam bina olmalıdır. Camlarda İstanbul adına yazılmış ünlü şairler yazılı olmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir Kütüphanesi'nde "Özel Koleksiyonları Takip ve Takdir Komisyonu" muhakkak olmalı
<p>Şehir Kütüphanesinin yönetimi yapısı, kişilerden bağımsız, kurumsal bir nitelikte olmalı. Hesap sorulabilir ve denetlenebilir olmalı</p>

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN YERİ VE YÖNETİM YAPISI

MASA 5

<ul style="list-style-type: none"> • Cumhurbaşkanlığı kütüphanesi ile işbirliği yapılabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Ulaşılabilir, çevreyle uyumlu, yeşil alanlarla çevrili, kafelerin olduğu 7/24 hizmet veren, misafirhanesinin mevcut olduğu bir yapı olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Yönetim İBB'ye bağlı olmalı. Kamu kaynağı ile yönetilmeli. Yönetim Kurulu, Danışma Heyeti ve Akademik Yayın Seçim Kurulu olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • İlk ve öncelikli iş, yerin belirlenmesi ve uluslararası yarışma başlatılması olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'daki Belediye Kütüphanelerinin hepsinin katıldığı bir çalıştay ile standartların belirlenmesi şarttır
<p><u>Yer 1. Teklif</u> Aksaray'da İSKİ binasının yıkıldığı yerde, Yenikapı doğu alanı arasında düşünülebilir Şehir park içinde olabilir</p>
<p><u>Yer 2. Teklif</u> Gümüşsuyu Askeri Hastanesi ve İETT yerinin olduğu mekânda yapılabilir</p>
<p><u>Yer 3. Teklif</u> Edirnekapı – Metro durağı alt kısmında Zabita Daire Başkanlığı'nın olduğu kısımda yapılabilir</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Bir belediye işbirliği tarafından koordinasyon gerçekleştirilebilir Kütüphane A.Ş. gibi bir yapı kurulabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Mimarisi modern olmalı. Star mimarlarının kaçınılmalıdır Uluslararası yarışma şarttır (Ulusaldan ziyade)
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'daki tüm kütüphanelerle işbirliği yapılmalı. İstanbul Kütüphanesi web portalı atıl vaziyetten kurtarılıp burada canlı bir bilgi ağı kurulmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Yapılacak konut projelerinde mevzuatta kütüphanesinin kurulması, otopark kurulması gibi zorunlu tutulması şarttır
<ul style="list-style-type: none"> • Merkezi bir yerde olacak kütüphaneye servisler konumlanıp metro yapısı buna göre düşünülmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • VIP araştırmalar odası mimarı yapı içinde düşünülmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Yönetim kurulu olmalıdır. Özerk yapıdaki bu kurul, aktif ve şeffaf olmalı. Yazar ve akademisyenleri kapsamalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Yönetim kurulu ve kurullarda mutlaka uzman kütüphaneciler yer almalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Mimari yapıda çocukları ile gelen okuyucular için kreş ve kreş kütüphanesi hizmeti verilmelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphane hiçbir şekilde sürgün ve kızığa çekilmiş personelin yeri olmamalıdır

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN YERİ VE YÖNETİM YAPISI**MASA 6**

- Kütüphane yer olarak Maltepe ve Yenikapı deniz dolguları misali deniz doldurulacak denize nazır bir yer kazandırılabilir.
- Haydarpaşa garının yanında olan TMO ait arsa şu anda boş. Binalar yıkılarak denize nazır bu bina yapılabilir
- AKM ile birlikte trafik vakfına ait olan otopark yıkılarak altı otopark olan, Atatürk kitaplığı ile entegre büyük bir kompleks yapılabilir
- Haydarpaşa limanı kaldırılarak yerine çok büyük bir kütüphane kompleksi yapılabilir
- Kurulacak bir vakıf ve mütevellî ile bürokrasiye sokmadan özerk bir yapı ile yönetim sağlanabilir
- Nereye kurulursa kurulsun ulaşım ve otopark sorunu göz önünde olmalı
- Mekân olarak İstanbul Taksim’de yapılacak Topçu kışlası alım arsası İst. Adliye Sarayı, Sultan S. Ahmet – Sirkeci garı düşünülebilir.
- Yönetimde; vakıf modeli işletilmeli tüm kesimlerden temsilci yönetici olmalı
- Vakıf yapısı ile özel statü verilebilir
- Haydarpaşa limanı
- Yönetim yapısı İBB’ye bağlı özerk bir yapı olabilir
- Sultanahmet’teki İstanbul eski adliye sarayının olduğu yer
- Vakıf danışma kurulu kültürel bakımdan çok önemli kişileri yapısı içine almalı (para, bilim, akademi, halk)
- Kütüphanenin yeri 1453 Fetih Müzesinden sahile kadar inen alan
- İstanbul kütüphanelerinin durumunu inceleyebilecek bir çalışma yapılmalı
- Fatih ilçesi trafik olarak kilitlenmiş vaziyette
- Dünyadaki en iyi 10-20 şehir kütüphanesi yönetim modeli incelenebilir
- Sur içi İstanbul’a kurulmalı ve şehrin dokusuna uyulmalı

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN YERİ VE YÖNETİM YAPISI**MASA 7**

- Binanın yapısı, gelecekte oluşabilecek koşullar, dış faktörler, kullanıcı gereksinimleri göz önünde bulundurarak, fonksiyonel ve esnekliğe sahip olmalıdır
- Binanın çevreye duyarlı(yeşil bina) yaklaşımına uygun, LEAD sertifikası kriterine uygun bir yapıda olması gerekir. “Sürdürülebilirlik” kriteri göz önünde bulundurulmalıdır
- Özellikle tasarım aşamasında konunun uzmanlarından(mimarlar, mühendisler, vb) akademisyenlerden kurulacak bir danışma kurulu oluşturulmalıdır. Bu kurul hem tasarım hem de danışma ekibi şeklinde iki gruptan oluşmalıdır
- Yeşil bina olmalıdır
-Enerji tasarruflu
-Ekosistem
- Topkapı’da 1453 Müzesinin olduğu mekânda bir şehir kütüphanesi
- Binada bölüm/birimlerin özellikleri ve içeriklerine göre bir mimarın olması önemlidir. Fiziksel özellikler, havalandırma, ısı, aydınlatma gibi unsurlar mutlaka koleksiyon/eserler özelliklerine uygun şekilde geliştirilmesi gerekir. Örneğin nadir eserler birimi

<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphanede görev yapacak personelin bir “Bilgi Profesyoneli” yetkinliklerine, rol ve özelliklerine sahip olması gerekir. Bunun için personel seçimi titizlikle ve uzman kişilerden oluşacak bir danışma kurulunca seçilmesi doğru olacaktır
<ul style="list-style-type: none"> • Yönetim yapısında; siyasetten bağımsız, uzun vadeli planların, hedef ve vizyonunun oluşturacağı bir yapı olmalıdır. Ve merkezi yönetim yapısında bilgi ve tecrübesiyle katkı sağlayabilecek uzman ve teknokratlarda oluşacak bir danışma kurulunun karar mekanizmalarında varlığı önemlidir
<ul style="list-style-type: none"> • Yöneticilerin ve çalışanların görev tanımları iyi planlanmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Özerk bir yönetim olmalıdır. Bir danışma kurulu üst kurul gibi çalışmalıdır

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN YERİ VE YÖNETİM YAPISI

MASA 8

<ul style="list-style-type: none"> • Şehrin merkezi olabilecek bir noktada; şehirlinin her noktadan olabildiğince kolay erişebileceği bir noktada inşa edilmeli ve hizmet vermelidir
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi merkez kütüphane ve şube kütüphaneleri biçiminde yapılandırılmalıdır
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi yerel yönetimin idaresinde olmalı • Yönetim değişikliklerinden etkilenmemeli
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesinin yeri, gençlerin ilgi alanlarına ve okullara yakın merkezi bir yerde olmalı • Gelmeye ve genişlemeye müsait bir alanda olması gerekir • Ulaşım ağlarına yakın bir merkezde olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi turizme yönelik merkezi konumlu ve güzergâh olarak turizm alanları üzerinde yer almalı
<ul style="list-style-type: none"> • Yer olarak turizm alanları ve ulaşım imkânlarıyla birlikte düşünüldüğünde Yenikapı’da yapılabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi içinde barındıracağı pek çok fonksiyon dikkate alındığında uygun büyüklükte tarihi bina bulmak zor görünür
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi Haliç’teki kültürel faaliyetlerle birlikte kültür alanı olarak Haliç’te olabilir
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi yeni bir binada turizme yönelik merkezi bir konuda ikonik bir mimaride tasarlanmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesinin personeli seçme personel olmalı, dereceye giren personel çalıştırılmalı. • Personelin kalıcı olabilmesi için özendirici ve teşvik edici hakları ve imkânları olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesinin Kütüphane ve Müzeler Müdürlüğü bünyesinde değil; ayrı müstakil bir yönetim çatısı altında çalışması veya bir başkanlık olarak yapılması doğru olur
<ul style="list-style-type: none"> • Yönetim yapısı olarak halk kütüphaneleri ile Network ile bağlantılı olması şart. Bu yüzden yönetim olarak İBB bünyesinde halk kütüphaneleri ile birlikte kurgulanmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Yönetim yapısı ve yeniden yapılanması bir A.Ş. (iştirak) tarafından 24 saat esaslı ve gönüllü kişilerin, part-time öğrencilerin çalışabildiği bir yapı olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • 24 saat yaşayacak bir kütüphane için plaza ya da erişilmesi zor, 24 saat yaşantının az olduğu bölgeler olmamalı ki canlı yaşayan bir eser olsun

<ul style="list-style-type: none"> • Eksik olan kütüphane kültürümüzü canlandırmak üzere bir yönetim yapısı ile dinamik bir kütüphane oluşturulmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Yönetim yapısı olarak büyük bir ağın hepsini bünyesinde toplayarak hantallaşmamalı ve güç bir süreci tek başına yüklenmemeli
<ul style="list-style-type: none"> • Engelliler için kütüphanede kesinlikle yer olmalı. -Görme, işitme ve konuşma engelli
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesinde engellilere yönelik koleksiyon ve hizmetler bulunmalı. İşitme engellilerin uzaktaki yakınlarıyla iletişim kurabileceği odacıklar bulunmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi ilçe belediyelerinde hizmet vermekte olan kütüphane, kitaplıklar, internet merkezleri(BelNet) ve bilgi evleri tam anlamıyla kütüphane hizmeti verecek şube kütüphaneler biçiminde bir araya getirilerek yeniden yapılandırılmalıdır

ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN YERİ VE YÖNETİM YAPISI

MASA 9

<ul style="list-style-type: none"> • Şehir kütüphanesi; fiziki koleksiyon, eğitsel, kültürel, sosyal faaliyetleriyle halkın ihtiyaç ve beklentilerini karşılayıp, hizmetlerinin üst seviyede tuttuğu sürece halkımız e- hizmetlerden yararlanmak amacıyla her türlü zorlukları yenecektir. Hatta kurulacak alana yeni bir trend kazandırabilecektir
<ul style="list-style-type: none"> • Halkın toplu taşıma metro ve benzeri ulaşım araçlarıyla kolay ulaşım sağlayabilecek bir alanda yapılması uygun olacaktır
<ul style="list-style-type: none"> • Belediye meclis vizeleri gibi şehir kütüphanesi meclisi olmalı, kararlar bu meclisten alınmalı.
<ul style="list-style-type: none"> • Genel ilkeleri yönetim çerçeve kararları alabilen üst yönetim kurulları olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • Bir merkez Anadolu bir merkez Avrupa olmak üzere iki merkeze bağlı şube kütüphaneleri hepsinin bağlı olduğu bir yönetim olmalı.
<ul style="list-style-type: none"> • YÖNETİM YAPISI Şehrin ileri gelenlerinden oluşan üst kurul (belediye meclis üyeleri gibi) tüm temel kararları alır.
<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphane otobüs, metro ve deniz yolu ile ulaşabilen yerde olmalı
<ol style="list-style-type: none"> 1- Sultanahmet eski adliye binası 2- Unkapanı İMÇ 3- Taksim Meydanı AKM yanı otopark
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul çok merkezli bir Megapol. Kütüphanesi de çok merkezli olmalı
<ul style="list-style-type: none"> • İstanbul'daki tüm halk kütüphaneler(Kültür Bakanlığı) dâhil şehir kütüphanesine bağlanmalı tek merkezden yönetilmeli
<ul style="list-style-type: none"> • Bilginin değerlendirildiği bir merkez olmalı kütüphane şehre yaygınlaşmalı
<ul style="list-style-type: none"> • YÖNETİM YAPISI 1- Merkez 2- Tüm ilçelerde uydu kütüphaneler. - İstanbul konusunda uzmanlaşmış kütüphane

- İlçelerde Halk Kütüphaneleri
<ul style="list-style-type: none">
• Kütüphanelerin çeşit, kullanım yeri vb. gibi ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yeterli bütçe sağlanması
<ul style="list-style-type: none">
• Kütüphanelerin ilçelerin ihtiyaçlarına göre düzenlenmesi ve kütüphanelerin açık olduğu saatlerin uzaması gerekir
<ul style="list-style-type: none">
• Kültür Bakanlığına ait il ve ilçe Halk Kütüphaneleri yerel yönetime (belediyeye) devredilmeli, Şehir Kütüphanesinin bir parçası olmalı
YAPI: <ul style="list-style-type: none">
• Üst kurul (temel kararlar, ilkeler, bütçe)
• Kütüphane çalışanlarından yürütme kurulu (ayrıntılar, işin yürütülmesi)
• Şeklinde yönetilmeli.
<ul style="list-style-type: none">
• Kütüphaneye uygun yapılar yapılmalı karar alıcı konumunda yerel yöneticiler değil kütüphaneciler olmalı.
<ul style="list-style-type: none">
• Şehir kütüphaneleri kullanılabilir mi?
• Yeri ve hizmet kalitesi sağlanması
<ul style="list-style-type: none">
• Şehrin Kütüphanesi
• Her ilçede bir merkez kütüphane olmalı
<ul style="list-style-type: none">
• Şehir kütüphaneleri
• Yönetim komisyonları oluşturulmalı:<ul style="list-style-type: none">
- Yerel kullanıcı temsilcileri
- Belediye kültür müdürlüğü il kültür müdürlükleri temsilcisi

EKLER

EK-A İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KÜTÜPHANE VE MÜZELER MÜDÜRÜ RAMAZAN MİNDER TARAFINDAN HAZIRLANAN RAPOR

I. İSTANBUL KÜTÜPHANESİ

8500 yıllık tarihi geçmişle ve üç imparatorluğa başkentlik yapmış olan İstanbul, 15 milyonu aşan nüfusu, sahip olduğu coğrafi konumu, Karadeniz ve Akdeniz'e ulaşım akslarına sahip olması, Marmaray vasıtasıyla Pekin'i Londra'ya bağlaması, üçüncü havaalanıyla tüm dünyaya malların ve insanların nakli konusunda stratejik bir konuma sahip olması, Kanal İstanbul'la yeni yaşam alanlarının oluşturulması ve daha birçok avantajlarıyla yükselen ve marka bir şehir. 2010 Avrupa Kültür Başkenti olan İstanbul, aynı zamanda ülkemiz ekonomisinin başkenti. Asya kıtasını Avrupa'ya bağlayan ana aks üzerindeki İstanbul; Dünya'nın Kuzey-Güney ve Doğu-Batı yönlerinin de tam ortasında yer almaktadır. İstanbul, bu ticari avantajını kültürün, sanatın ve bilimin de üreticisi ve taşıyıcısı olarak kullanma potansiyeline sahip. Tarihi İpek Yolu güzergâhında yer alan İstanbul, ticari emtianın bir dağıtım merkezi olduğu gibi kültür ve sanatın da buluşma ve dağılım merkezi olma özelliğine sahiptir.

Yerel Yönetimin, gerek bu marka şehri geleceğe taşımak, gerekse de Türkiye Cumhuriyeti Devletinin 2023 vizyonuyla uyumlu yeni projeleri, vizyon politikalarını belirlemesi ve bu alanlarla ilgili çalışmalarını bir an önce hayata geçirmesi gerekmektedir.

İstanbul Şehir Kütüphanesi projesi, yukarıda genel hatlarıyla kısaca bahsettiğimiz özellikleri ve geleceğe dair tasavvurlarımız dolayısıyla gerçekleştirilmesinde hayati lüzum hissettiğimiz Kanal İstanbul veya Marmaray kadar önemli ve stratejik bir proje olarak öne çıkmaktadır. Bilginin, kalkınmanın temel ve vazgeçilmez asli dinamiği olduğundan hareketle, Amerika'nın veya Avrupa'daki kalkınmış ülkelerin Milli Kütüphanelerinin veya Üniversite Kütüphanelerinin akademik çalışmaları ve ARGE çalışmalarını besleyerek sanayide, kültürde, sanatta, ticaretle ve daha pek çok alanda ülke kalkınmasında sahip olduğu roller ortadadır.

İstanbul Şehir Kütüphanesi, konvansiyonel bir kütüphane olmayıp, yeni bir yaşam alanı, araştırma merkezi, hatta bir üniversite olarak işlev görecektir, içindeki birçok bölümlerle Türkiye'nin 2023 vizyonunu besleyecek, geliştirecek ve geleceğe taşıyacaktır.

İstanbul Şehir Kütüphanesi, bilginin depolandığı ve saklandığı bir merkez olmayıp, bilginin üretildiği ve pazarlandığı bir misyon üstlenmeli.

Amerika Kongre Kütüphanesi ve İngiltere Milli Kütüphanesi 150 milyonluk dermeleriyle Dünyanın en büyük kütüphaneleridir. Bizim Milli Kütüphanemizde ise 2 milyon kaynak bulunmamaktadır. Türkiye, bilimde, sanayide, ticaretle ve dış politikada Dünya'nın ilk 10 ülkesi arasında yer almak istiyorsa kütüphane konusunda gereken atılımları bir an önce gerçekleştirmelidir.

İstanbul Kütüphanesi, binasının mimari özellikleriyle İstanbul'un turizm potansiyeline katkı sunmalı.

II. İSTANBUL KÜTÜPHANESİ ANA YAPISI

İstanbul'da kurulacak şehir kütüphanesi lokasyon seçiminden binanın mimarisine kadar titiz bir çalışmanın ürünü olmalı, mimari olarak ortaya çıkan yapı sadece bu özelliğiyle bile Dünya'da adında söz ettirmeli, görünür olmalı. Binanın potansiyeli büyüyen ülkemizin hedefleri ve kapasitesiyle uyumlu bir hacimde, koleksiyonu taşıyabilecek çapta kurgulanmalı. Bu kapasitenin 50 milyonluk bir dermeyi muhafaza edebilecek bir çapta olması ulusal hedeflerimize uygun olacaktır. İstanbul Kütüphanesi, başta Beyazıt Devlet Kütüphanesi, Orhan Kemal İl Halk Kütüphanesi olmak üzere Kültür Ve Turizm Bakanlığı'na bağlı tüm İlçe Halk Kütüphaneleri ile İBB Kütüphanelerinin bağlı olduğu merkez kütüphane pozisyonunda olmalı. İstanbul'un 2023 vizyon politikası kapsamında İstanbul'un bilgi ağı yeniden tarif edilmeli ve iş bölümü yapılmalıdır.

III. İSTANBUL KÜTÜPHANESİ ANA HİZMET ALANLARI

1. HALK KÜTÜPHANESİ

Şehir kütüphanesi, öncelikle bir halk kütüphanesi işlevini yüklenmeli, halkın okuma alışkanlığını beslemeli, ihtiyaçları karşılamalı. Bu kütüphane **6279 Derleme Kanunu'na** tabi olmalı ve yayınlanan her türdeki yayın burada hizmete sunulmalı.

2. ÇOCUK KÜTÜPHANESİ

Bu kütüphanenin en önemli önceliği şehirde yaşayan çocuklara okuma alışkanlığı kazandırmak, kitabı ve kütüphaneyi sevdirmek olmalı ve bununla ilgili çocukların ilgisini çekebilecek etkinlikler planlamalı, bu etkinliklerin uygulanabileceği alanların üretilmesi, çocukların zihinsel ve psikolojik gelişimine katkı sunulabilecek bilimsel, sanatsal ve kültürel faaliyetlerin gerçekleştirilmesi.

3. SESLİ KÜTÜPHANE

Ülkemizde yaklaşık 700 bin civarında görme engelli vatandaşımız yaşamaktadır. Bunların okul kitapları dahil olmak üzere okuma taleplerinde buldukları tüm kitapların seslendirilip kitap ses kayıtlarının internet dahil tüm yollarla bu gruptaki okuyucularımıza sunulması bu kütüphanenin ana misyonlarından birisi olmalıdır.

4. ARAŞTIRMA KÜTÜPHANESİ

İstanbul Kütüphanesi'nin ana hizmet alanı ve en önemli fonksiyonu bilimsel çalışma yapan tüm araştırmacıların yerli-yabancı tüm kaynak ihtiyaçlarını başka bir kuruma ihtiyaç duymayacak biçimde gidermesi olmalı. Akademik camianın ve araştırmacıların en önemli eksiklikleri aradıkları kayıtları kütüphanelerde bulamamalarıdır. Derleme Kanunu'na tabi kütüphaneler dahi basılan tüm yayınları kayıt altına alamamakta, çıkan yayınları takip etmemektedir. Gerek personel yokluğu, gerek kaynak yokluğu gerekse de kütüphane binalarının fiziksel yetersizlikleri bu sonucu doğurmaktadır. İstanbul Kütüphanesi bütün bu sorunları aşarak bilimsel çalışmalara en büyük desteği sunmuş olacaktır.

5. KÂĞIT RESTORASYONU VE KLASİK CİLT MERKEZİ

Nadir eserlerin konservasyon ve restorasyon hizmetlerinin yapıldığı, klasik cilt işlemlerinin yapıldığı bir merkez bu kütüphane içinde bulunmalı.

IV. ARAŞTIRMA MERKEZLERİ

Bilgiyi depolayan değil bilgiyi üreten kütüphane. Geleneksel kütüphane algısı kütüphanelerin kaynakları toplaması, depolaması ve araştırmacıların hizmetine sunması üzerine kuruludur. Bu kütüphanecilik anlayışında okuyucuyu beklemek düşüncesi ön plandadır. İstanbul'da kurulacak kütüphanenin bu algıyı değiştirecek misyona sahip olması gerekir. Bu misyonun gerçekleştirilmesi için bünyesinde araştırma merkezlerini kurarak bu merkezlerde yayın çalışmaları yapılmalı, araştırmacılara burslar verilmeli, talepler doğrultusunda araştırmacılar çalışma alanlarına yönlendirilmeli, araştırmacılar gerekirse yurt dışına gönderilerek alan araştırmaları yaptırılmalı ve bilimsel toplantılar yapılmalı. Bu araştırma merkezleri, üniversitelere, sanayici ve iş adamlarına, siyasetçilere, diplomatlara, özel ve kamu kesimine bilgi tedarik etmeli. Araştırma Merkezleri topyekûn kalkınmanın keşif kolları gibi çalışacak bir özelliğe sahip olmalı.

1. İSTANBUL VE OSMANLI ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

İstanbul'un 8500 yıllık tarihi içerisinde oluşmuş tüm taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarını(mimari, sanat, müzik, folklor, giyim, yiyecek vb) incelemek, ulusal ve uluslar arası sempozyumlar düzenlemek, süreli yayınları yayınlamak, araştırmalara kaynak teşkil edecek koleksiyonları bulundurmak bu merkezin ana hedeflerinden birisi olacaktır.

2. ASYA ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

3. AVRUPA ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

4. ORTADOĞU ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

5. ANADOLU MEDENİYETLERİ ARAŞTIRMA MERKEZİ

6. AFRİKA ARAŞTIRMALARI MERKEZİ

V. ENTEGRE BÖLÜMLER

1. YAZAR EVİ

İstanbul ve Türkiye hakkında edebi veya sanatsal bir eser (roman, hikaye, film, resim) üretmek için ülkemize gelen veya bizim tarafımızdan çağrılmasında yarar görülen önemli kişilerin belirli bir süre konaklamalarına imkan sağlamak için bu kütüphane içerisinde bir yazar evi oluşturulması ülkemizin tanıtılmasına katkı sağlayacaktır.

2. BAĞIŞÇI KONUK EVİ

Biriktirdiği koleksiyonunu İstanbul Kütüphanesine bağışlayan ve bakacak kimsesi bulunmayan kültür, sanat ve bilim insanlarına bu kütüphanede özel daireler tahsis edilecek, yeme içme imkânı sunulacak, sekretarya hizmeti sunularak yaşamları boyunca hem kendi kütüphanelerinden hem de şehir kütüphanesinden faydalanmaları sağlanacak. Böylece hem koleksiyonları değerlendirilecek hem de yeni eserler ortaya çıkarmaları için desteklenmiş olacaklardır. Bu insanlarla kütüphane kullanıcıları ortak bir alanda bulunarak tanışmaları sağlanacak.

3.BAĞIŞÇI ODALARI

Kütüphanelerini bağışlayan yazar, bilim insanı, sanatçı ve kültür insanlarına özel donatılmış sekreteryası bulunan çalışma ofisleri tahsis edilerek bilgi üretimine katkı sağlanacaktır.

4.MÜZE

Yaşayan veya vefat eden yazarlarımızın kişisel eşyalarından, belgelerinden, fotoğraflarından ve yayınladıkları kitaplardan oluşan müze odaları tasarlanarak yazarlarımızın tanıtımına katkı sunulacak. Müze üzerinden bu yazarlarımızla ilgili seminerler, sergiler ve etkinlikler düzenlenecek.

Müzedede nadir kitapların sergilenmesi, yazının, kâğıdın ve matbaanın tarihi gelişimini anlatan bölümler de yer almalı.

5.KONGRE SALONU

Ulusal ve Uluslararası kongrelerin, bilimsel toplantıların yapılabileceği küçük ve büyük salonlar Kütüphane’de yer almalı

6.SİNEMA SALONU

Kütüphane bir Kültür Merkezi olarak işlev göreceğinden hem kütüphaneyi kullananların hem de diğer insanların faydalanmalarını sağlamak için Sinema Salonunun Kütüphane içinde yer alması önemli görülmektedir.

7.TİYATRO SALONU

Topyekûn Kültürel Kalkınmanın bir aracı olarak Tiyatro, Kütüphane içinde yer alarak, yerli ve yabancı Tiyatro eserlerinin burada sergilenmesine olanak sunulmalı.

8.ŞARK ODASI-KÜLTÜR SOHBETLERİ ODASI

Geleneksel kültürümüzde yer alan “Konaklarda Sohbet” geleneği değişen şehir yaşantısı sonucunda ortadan kalkmıştır. En zarif örneklerini İbnülemin Mahmud Kemal İnal’ın konağında rastladığımız bu sohbetlerde devrin kültür adamları toplanır kültür, sanat, müzik ve edebiyat üzerinde sohbetler yapar, sohbet sonunda fasıllar gerçekleştirilir, gençler de bu sohbetlerden yararlanırlardı. Şehir Kütüphanesi bu geleneği devam ettirerek kültürün yaygınlaşmasında, kültür adamlarının genç nesiller tarafından tanınmasına katkı sağlayacaktır.

9.KİTAP SATIŞ DÜKKÂNLARI VE SAHAFLAR

10.SERGİ SALONLARI

11.KAFETERYALAR

VI. FAALİYETLER**1.EDEBİYAT ÖDÜLLERİ**

İstanbul Kütüphanesi, Uluslar Arası Edebiyat ödüllerini bir marka olarak geliştirecek ve en saygın ödüller arasında yer alacaktır. Edebiyatın çeşitli dallarında düzenlenecek ödüller her yıl dağıtılarak İstanbul Kütüphanesi saygın bir ödül kurumu haline getirilecektir.

2.ARŞİVLENMEYE DEĞER BULUNAN SİNEMA ESERLERİ

Amerika Kongre Kütüphanesi'nin yaptığı bu uygulamayla yeni vizyona giren filmlerden kültürel ve sanatsal değeri onlara seçilerek "arşivlenmeye değer" markasıyla dermeye alınacak. Bu hem esere değer katacak hem de kütüphanenin kıymetini ve önemini artıracaktır.

3.ARAŞTIRMA BURSLARI

Önemli konularla ilgili kütüphane araştırmacıları yönlendirecek ve bursla teşvik edecektir. Araştırmacı gerekirse ilgili konuyla alakalı ülkede bulunması ve araştırmasını yapması sağlanacak.

4.YAYIN FAALİYETLERİ**VII. İSTANBUL ŞEHİR KÜTÜPHANESİNİN DERMESİ VE OLUŞTURULMASI****1.Satınalma****2.Bağış****Kütüphane Koleksiyonları Ana Başlıkları****1.Yerli ve Yabancı Dilde Kitaplar****2.Yerli ve Yabancı Dillerde Süreli Yayınlar****3.Görseller (Fotoğraflar, Kartpostallar, Haritalar, Planlar...)****4.Müzik ve Ses Dosyaları****5.Filmler ve Videolar****6.Nadir Eserler****7.Evrak****8.Sayısal Arşiv****9.Kent Arşivi (İBB Kurum Arşivi, Kamu Kurumlarının araştırmacıya açabileceği arşivler.)****VIII. YÖNETİM VE ORGANİZASYON****BAŞKAN - DANIŞMA KURULU****BAŞKAN YARDIMCILARI - ARAŞTIRMA MERKEZLERİ DİREKTÖRLERİ****İDARİ İŞLER BAŞK. YRD.****MALİ İŞLER BAŞK. YRD.**

DERLEME İŞLERİ BAŞK. YRD

KATALOGLAMA BAŞK. YRD.

TEKNİK İŞLER BAŞK. YRD.

YAYINLAR DAİRE BAŞK.

BAŞKAN YARDIMCILARINA BAĞLI MÜDÜRLER

IV. BÜTÇE

1.İstanbul Büyükşehir Belediyesi

2.Vakıf Gelirleri

3.İşletme Gelirleri

4.Bağışlar

X. İSTANBUL KÜTÜPHANESİ YERİ İLE İLGİLİ ÖNERİ

Şehir Kütüphanesi İstanbul'un ulaşım olarak merkezi bir konumda olması öncelikle tercih edilmeli. Bu amaçla halen atıl durumda bulunan AKM binası ve yanındaki Trafik otoparkı alanı birçok işlevi beraber içerebilme potansiyeli açısından öncelikli düşünülebilir. AKM binası depremde yıkılma riski taşımanın yanı sıra bir kültür merkezi olarak işlevsiz bir bina olarak Taksim'de büyük bir kitle olarak yer almaktadır. Burada yaklaşık 15bin metrekarelik bir alan atıl durmaktadır. AKM binası ve yanında yer alan Trafik Otoparkı alanları genelde İstanbul'un özelde Taksim'in temel bazı sorunlarını çözebilecek potansiyelleri taşımaktadır.

1.OTOPARK: Taksim'de halen ciddi bir otopark sıkıntısı yaşanmaktadır. Taksim Meydanının araç trafiğine kapatılması sonrasında İETT ve Halk otobüsleri Atatürk Kitaplığı önünde bulunan dar bir alan park etmekte, araçların manevra alanı bulunmadığından araçlar zorlanmakta, Dolmabahçe'ye inen Miralay Şefik Bey sokağı ve Mete Caddesi'nde ciddi bir trafik sorununa sebep olmakta ayrıca Ceylan Otel önündeki kavşak araçların dönüşünde tıkanmaktadır. AKM'nin altında yapılabilecek katlı otopark binlerce aracın park etmesine imkan sağlayabileceği gibi Dolmabahçe ve Taksim istikametlerinden gelen tünel yollardan yapılabilecek bağlantılarla bu otoparka girişler verilebilir.

2.OPERA HOUSE: Yeni binada İstanbul'un ihtiyacı olan Opera ve Konser salonu ihtiyacı giderilebilir.

3.ŞEHİR KÜTÜPHANESİ: Yukarıda izah etmeye çalıştığımız Şehir Kütüphane tüm işlevleriyle burada yer alacak. Zemin altında 50 milyon kitap ve kitap dışı malzemenin arşivlenebileceği katlar ile yer üstünde bu amaçla kullanılacak katlar kütüphaneye tahsis edilecektir.

4.İSTANBUL LOKANTASI: Binanı en üst katında Boğaz manzaralı bir büyük alan yerli ve yabancıların İstanbul Mutfağının lezzetlerini tadabileceği bir lokanta olarak işlevlendirilebilir. Burada önemli organizasyonlara yemek verilebilir.

5.SEYİR TERASI: 360 DERECE İstanbul manzarasının seyredilebildiği, asansör ve merdivenle çıkılabilen Avrupa'daki örnekleri gibi ücreti bir seyir terası yerli ve yabancı turizme açılabilir. Buradan ve Lokantadan elde edilen gelirler Şehir Kütüphanesinin finansmanına tahsis edilebilir.

EK-B KATILIMCILARIMIZDAN SN. BİROL ÜLKER'İN VERDİĞİ GUILDHALL LIBRARY (LONDRA ŞEHİR KÜTÜPHANESİ) BAŞLIKLİ UĞURAL VAN HOFTT İMZALI YAZI

GUILDHALL LIBRARY

Londra şehir tarihine ilişkin referans kütüphanesidir. Siyasetçi-Tacir ve 4 dönem Londra belediye Başkanlığı yapan Richard Whittington'un vasiyeti üzerine kitaplık 1420 yılında teşkil edilmiştir.

Kütüphanenin bulunduğu mekân;

Şehir merkezinde ve ulaşımı kolay bir yerde olan Guildhall Library, orijinal bina korunarak sonradan yan taraflarına ilave edilen modern yapılarla genişletilmiştir. İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin de kesinlikle eski/tarihi bir binada kurulmasına önem verilmelidir. Bu konuda tavsiyemiz boşaltılmış olan Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nin Sultanahmet'teki binalarıdır. Guildhall'da 250.000 kitap olduğu dikkate alınarak İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin hacminin benzer nitelikte olmasına özen gösterilmelidir.

Guildhall Library'nin bölümleri;

Uzmanlardan oluşan bir kadro ile hizmet veren Guildhall Library üç bölümden oluşur: kitaplar seksiyonu, El yazmaları ve koleksiyonlar seksiyonu, Harita/Plan/Çizimler seksiyonu.

Kapsamı;

Londra Şehir tarihine, insanların yaşantılarına, ticarethaneler, dinî binalar, okullar, değişik etnik gruplar v.s. çok geniş bir alanı kapsayan, geçmiş ve günümüzle ilgili materyaller yer almaktadır. Cemiyetler, sosyal kurumlar, kulüpler, sinema, tiyatro, kütüphane, esnaf odaları, müzikholler gibi yaşamın her alanını kapsayan konularda kitap, dergi ve bilgilerin yer aldığı Guildhall Library'den yalnızca tarihçiler değil aile geçmişlerini araştıran genealogist'ler (Şecereciler) de büyük ölçüde istifade edebilmektedir. Londra'nın park ve bahçelerindeki bitki çeşitleriyle alakalı bilgilerin yanı sıra 500 ciltlik bir Horticultural koleksiyonu da mevcuttur. Keza, ticaret almanakları, seçimlerle ilgili istatistik ve araştırma kitapları, eski telefon rehberleri, muhtelif dinî cemaatlere ilişkin kütükler (registers) ve kurumsal yayınlar, asilzadelere ilişkin dokümanlar (peerage), Londra Borsasına ilişkin eski kayıtları gibi yüzlerce konuda materyal bir araya getirilmiştir.

El yazmaları ve incunabel'lerin yanı sıra muhteşem ciltlerden oluşan kitap koleksiyonu, gravürler, sulu ve yağlı boya tablolar da toplanmıştır.

The London Gazette'nin 1665 yılından itibaren ve illüstrasyonlarla dolu haftalık The Graphic gazetesinin nüshalarını incelemek mümkündür. Keza, EFEMERA koleksiyonları içerisinde, halka dağıtılan el ilanları, Tramvay, otobüs, sinema biletleri, tiyatro programları gibi gündelik hayatla ilgili belgelerde Şehir Kütüphanesinde bir araya getirilmiştir.

Kütüphane kompleksi dâhilinde sergi alanı ve kitap satış mağazası da bulunmaktadır.

Saygılarımla

Uğural Van Hoftt

İş Bankası Londra Şubesi Emekli Müdürü/Müfettiş

EK-C KATILIMCILARIMIZDAN SN. BİROL ÜLKER'İN VERDİĞİ ÇALIŞTAYLA İLGİLİ ÖN HAZIRLIK NOTLARI

1. İstanbul'un bir şehir kütüphanesine ihtiyacı var mı?

Evet, böyle bir ihtiyaç son dönemlerde daha çok görünmeye başladı. Özellikle Kültür Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü'nün (Resmi Gazete Tarihi: 11.01.2012 Resmi Gazete Sayısı: 28170) Halk Kütüphaneleri Yönetmeliği'nin üçüncü bölümündeki Kütüphane açma ilke ve standartlarının d bendinde

- Nüfusu 50.000'nin üzerinde bulunan il ve ilçelerde bir merkez kütüphane dışında her 50.000 kişi için bir şube halk kütüphanesi kurulur maddesine dikkatinizi çekerim.

Nüfusu 15 milyonu geçmiş İstanbul için il ve ilçeler bazında ihtiyaç daha da öne çıkmaktadır. <http://www.istanbulkutuphaneleri.org/> veri tabanının kütüphaneler hakkındaki bilgileri incelenebilir.

Tanımı, Amacı, Misyon ve Vizyonu?

Şehir Kütüphanesi İstanbul'un tarihsel ve kültürel mirasına sahip çıkmanın yanı sıra gelecek kuşaklara bu mirasın aktarılması, sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere öncülük ederek, halkın bilgi düzeyinin yükseltilmesi ve okuma alışkanlığının artırılması, yurtiçi ve dışından gelen araştırmacılara araştırma imkânının sağlanması amacını taşımaktadır. Ulusal ve uluslararası boyutta olmalıdır. Hem İstanbul halkına (yaş düzeylerine ve eğitim düzeylerine göre) hem de yurtdışından gelecek araştırmacılara hitap edecek şekilde hedef belirlemelidir. Kütüphanecilik sahasındaki gelişmiş teknoloji ve imkânları bünyesinde sağlamalıdır.

Hangi ihtiyaçları karşılamalıdır?

Akademik araştırmalardan ziyade okul öncesi, çocuk ve gençlere hizmet verebilmelidir. İstanbul'da yaşayanları kucaklayıcı vizyonu olmalıdır. İmtihan cenneti olan (Mali Müşavirlik, Kaymakamlık, TUS, YDS, KPSS, ALES, ÖSS vs.) ülkemiz için ders çalışma salonlarının yanı sıra okuma salonları, görsel-işitsel vs. mekânları bulunmalıdır. Şehir kütüphanesi mimarisi ve çevresi ile zaman zaman sosyal bir mekân, ikinci bir buluşma yeri imkânını İstanbul halkına sunmalıdır.

Yemek, cafe, yurt-otel-misafirhane; Mutlaka şehir kütüphanesine gelen kullanıcılara hitap eden uygun kalitede ve ücrette yemek, cafe hizmeti yanında yurtiçi ve yurtdışı araştırmacılara akademisyenlere açık uygun ücretli misafirhane hizmeti olmalıdır.

Karşılaşılan zorluklar ve kaynak sorunu var mı?

Şehir kütüphanesi her yaş ve eğitim durumundaki İstanbullunun arayacağı kaynaklar dışında şehir dışından ve/veya yabancı ülkelere gelen araştırmacılar için de kaynak sorununu çözmek için gayret göstermelidir. Fakat bu kaynak temini sırasında akademik bir kurulun görüşlerinin alınması yararlı olacaktır.

Son olarak İSAM ve kütüphanesiyle ilgili yapmış olduğumuz istişarelerimizde İSAM'dan çok farklı beklentiler olduğunu tespit ettik. İSAM ve kütüphanesinin bazen YÖK gibi, bazen İlahiyat fakültesi gibi, bazen Milli kütüphane gibi görüldüğünü ders çalışmak, halk kütüphanesi, üniversite lisans öğrencilerine açık olması gibi farklı hizmetlerin beklendiğini tespit ettik.

İSAM kütüphanesine araştırmacıların tevaccühünde en önemli nokta nitelikli bir koleksiyon oluşturulması, araştırmacılar için çalışma mekânı ve gün/saatlerin yeterli olması aynı zamanda akademik beklentilere cevap vermesidir. Bu sebeple bir şehir kütüphanesinin kendisinden beklenen faydayı maksimum düzeyde sağlayabilmesi için öncelikle koleksiyonun ihtiyaçlara uygun bir şekilde

oluşturulması gerekmektedir. Bunun için de ilk olarak İstanbul halkının yaş gruplarına göre okuma özellikleri ve kitap taleplerinin anket veya farklı yöntemlerle tespit edilmesi gerekmektedir.

2. İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin fonksiyonları Neler Olmalı?

- A- Nitelikli araştırmalar için kaynak temini; Yurtiçi ve yurtdışından gelecek lisansüstü araştırmacılar için koleksiyon oluşturulacak mı? Eğer oluşturulacaksa akademik bir kurul tarafından bu tür yayınların temininin sağlanması için bir politika belirlenmesi.
- B- Mutlaka Şehir kütüphanesinin bir bölümü halk kütüphanesi tarzında hizmet vermeli. Yeni çıkan yayınlar en çok okunan eserler, dergi ve gazeteler takip edilmeli, farklı okuma salonlarında kullanıma sunulmalı. Koleksiyon oluşturulmasında sağlama politikasının net ve kesin çizgilerle belirlenmesi.
- C- Mutlaka bir şehir arşivi oluşturulmalıdır. Bu arşivde hem görsel ve sesli malzeme hem sözlü şehir tarihi çalışmaları da yer almalıdır. Şehir arşivi için belge ve dokümantasyon toplama hizmetleri de düşünülmelidir.
- D- Özel koleksiyonlar İstanbul'un hafızası, arşivi niteliğinde olduğu için ayrı bir öneme sahiptir. Bu konu aynı zamanda kütüphaneye kaynak sağlama politikasıyla da ilgilidir. Önemli şahıslara ait koleksiyonların kütüphane bünyesine temini, tasnifi ve istifadeye sunulması bu koleksiyonların dağılması ve satılmasının önüne de geçebilir. Yalnız bu birim personelinin ihtisası, deneyimi ve tecrübesine ayrı bir itina gösterilmelidir.
- E- Araştırma merkezleri ile Şehir kütüphanesinin koordinasyonu çok önemlidir. Araştırmacıya daha iyi hizmet için bilgi paylaşımı en üst seviyede olmalıdır. Şehir kütüphanesinden istifade eden araştırmacılar için özel odalar ve ayrıcalıklı hizmetler düşünülmelidir. Şehir kütüphanesinin içinde araştırma merkezi düşünülüyorsa İstanbul Araştırmaları merkezi adı altında bir birim oluşturulması istişare edilebilir.
- F- G- H- Yazar evi, Kültürel faaliyetler ve Sanatın desteklenmesi konularında da Şehir Kütüphanesi'nin insan kaynakları ve sosyal hizmetler birimleri yoğun bir çaba içinde olup şehir kütüphanesini bu hizmetlerin merkezi haline getirebilir.

3. İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin koleksiyon özellikleri:

- A- Derleme kanunu; İstanbul'da derleme kanunu ile eser temin eden İstanbul Üniversitesi ve Beyazıt Devlet Kütüphanesi mevcut olup bu kanunun sıkıntıları, eksiklikleri ve değişiklikleri üzerine çok tartışılmıştır. İstanbul Şehir Kütüphanesi'nin derleme kanunu ile eser toplayabilmesine gerek varsa kanuna İstanbul için özel bir ek madde mi? İlave edilmelidir? Veya derleme kanuna tabi kütüphaneler bildiğimiz kadarı ile seçmeli eser de kabul etmektedir. Örnek; TBMM ve İstanbul Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı galiba böyle seçme eserler kabul ediyordu.
- B- Geleneksel kaynakların temini ve şehir kütüphanesinin koleksiyonunun gelişimi sağlıklı olmalı (satın alma, bağış ve mübadele) yayın temin politikası belirlenmelidir. Şehir kütüphanesi bir yazma eser kütüphanesi olmamalıdır.
- C- D- Dijital kaynaklar ve Görsel-İşitsel malzemeler; İstanbul ile ilgili bu tarz materyalin temini ve istifadeye sunulması yararlı olacaktır. Bu konu ayrı bir ihtisas gerektirdiği için uzman eleman istihdamı önemlidir.
- D- Bağış teşvik ve Arşiv koleksiyonları; Bugünkü 2. Grup çalışmasında Şehir Arşivi ve Özel koleksiyonlar maddeleriyle ilgili olan bu hususta şahıslara ait koleksiyonların kütüphane bünyesine temini, tasnifi ve istifadeye sunulması bu koleksiyonların dağılması ve satılmasının önüne geçebilir. Uzun zaman zarfında emek sarf edilerek oluşturulan bu tür koleksiyonların kütüphane bünyesine katılması yararlı olacaktır. Farklı şekilde bağış teşvik politikaları izlenebilir. Onur köşesi, plaket, isim, özel oda vs. Yalnız bu birim personelinin ihtisası, deneyimi ve tecrübesine ayrı bir itina gösterilmelidir.

- E- Bağışlarda en çok karşılaşılabilecek ve dikkat edilecek husus kütüphane koleksiyonuna kaydedilmeyecek eserlerinde bağışlanmasıdır. Bu tür bir hayli eser şehir kütüphanesi depolarına gelmeye başlayacaktır. Şehir kütüphanesi bu hususta bir sivil toplum örgütü gibi çalışıp İstanbul içi ve dışında kitap ihtiyacı olan ilköğretim ve lise (imam-hatip, ilahiyat kaynakları dâhil) düzeyindeki eserler ile kendi sahasına girmeyen kaynakları bağış deposu adı altında listeleterek (internet üzerinden ihtiyaç sahibi kurumlara kitap listelerinden eser seçme programıyla hizmet verebilir) ihtiyaç sahibi okul ve fakültelere gönderebilir. Bu iş için bünyesinde küçük bir birim oluşturmasını tavsiye ederim.

4. Şehir Kütüphanesinin Yeri ve Yönetimi

- A- Şehir Kütüphanesinin Yeri ve Yönetimi; Metro, hava ve deniz ulaşımına ve diğer vasıtalara uygun bir yer belirlenmeli. Çevre ile uyumlu olması mutlaka yeşil alanlar içinde bulunmasına dikkat edilmesi yerinde olacaktır. Kütüphane kullanıcısının zaman zaman ara verip teneffüs niteliğinde istirahat edebileceği, İBB kafelerin yer aldığı yedi gün 24 saat hizmet verebilecek organizasyonlara sahip olmalıdır. Kafe ve Misafirhane hizmeti mutlaka bulunmalıdır.
- B- Yönetim yapısı; İBB'ye bağlı olacağı düşünülerek yönetim kurulu, danışma heyeti, danışma kurulu gibi idari yapılanmalar düşünülebilir. Kamu kaynağı ile mali giderlerinin karşılanacağından mevzuatına uygun bir yönetim belirlenmelidir. Kütüphane- Arşiv koleksiyonları için mutlaka akademik bir danışma kurulu bulunmalıdır. Veya yönetim kurulunda akademik danışmanlar görev alabilir. Başkan ile idare edilecekse yönetim kurulu kararlarına göre idari, mali ve kütüphane ile ilgili kararlar uygulamaya sokulabilir.
- C- Eleman istihdamı; Meslekten eğitim almış BBY mezunları olan kütüphaneci ve arşivcilerin istihdamına önem verilmelidir. Bu konuyla ilgili mümkünse kütüphane içinde bir birim oluşturulup stajyer, part-time eleman istihdamı sağlanabilir. Bilgi ve Belge Yönetimi bölümleri ile devamlı irtibat halinde olup bu bölüm öğrencileri için kütüphane teorinin pratiğe dönüştürüleceği bir atölye gibi organize edilmesi uygun olacaktır kanaatindeyim.
- D- Mimari; Uygun görülürse ulusal ve/veya uluslararası mimari proje çizimi teşvik edilmelidir. Mimari proje çiziminde İstanbul'daki bazı kütüphaneler ziyaret edilerek bu konudaki tecrübelerinden istifade edilmelidir.
- E- Farklı kurumların çatısı altında hizmet veren kütüphanelerin yeniden yapılandırılması yerine İBB ve belde belediyelerin kütüphane hizmetlerine katkısı üzerine yoğunlaşmak daha uygun olacaktır. İlçe bazında etüt merkezleri adı altında ders çalışma mekânları oluşturulabilir.